

Velká nad Veličkou
ZPRAVODAJ 2024 / 2

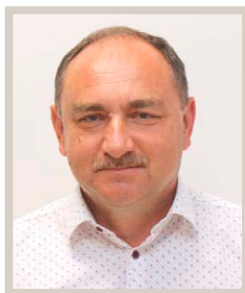
*V neděli 26. května bylo přivítáno
6 nových občanů – 2 chlapci a 4 děvčátka.
Více na <https://www.obecvelka.cz/fotogalerie/>*

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

tak jako každým rokem před dobou dovolených a školních prázdnin vychází druhé číslo Velického zpravodaje v daném kalendářním roce. Jsem přesvědčen, že všichni ještě máme v paměti uplynulý ročník Horňáckých slavností a již se milovými kroky blíží ten letošní, který se uskuteční v tradičním formátu, a to od čtvrtka 18. července do neděle 21. července. Na jednotlivých programech, tak jak byly do letošního ročníku zařazeny programovou radou Horňáckých slavností, se usilovně finišuje. Pochopitelně, že jejich rozsah se musí odvíjet i od organizačních a materiálních možností obce. Zejména v případě provozních zaměstnanců obce se tak nedá hovořit o prázdninové době. Oproti loňskému ročníku se letos neuskuteční krojovaný průvod; ostatně ani dříve nebyl součástí každého ročníku slavností. Dobrou zprávou jistě je, že pro letošní rok nedochází k navýšení vstupného u jednotlivých programů. Na zdárný průběh slavností a spokojenost jak účinkujících, tak jejich návštěvníků, má zásadní vliv počasí v době jejich konání a pevně věřím, že i letos nám zachová přízeň.

O tom, že vedení obce nejsou lhostejné tradice, svědčí mimo jiné skutečnost, že byla uzavřena licenční smlouva nakladatelská s panem PhDr. Jiřím Pajerem, CSc., na jejímž základě získala obec práva k šíření publikace Čtení o Horňácku, dějiny, národopis, umění. Kniha, poskytující souhrnné informace o našem regionu, byla

vydána v roce 2013 a v současné době je již rozebrána. Velký zájem čtenářů svědčí o jejím významném postavení mezi ostatními publikacemi s obdobným zaměřením a je tedy potěšitelné, že dojde k jejímu dalšímu vydání. Neméně významnou skutečností je také

rozhodnutí vedení obce činit kroky k získání ochranné známky „Horňácké slavnosti“, tedy pro kulturní akci, která má zásadní význam pro celý mikroregion a také dlouhou tradici.

Aktuální jarní období, které právěžíváme, není však pouze o přípravě každoročních Horňáckých slavností. Ba právě naopak. Ke svému konci se blíží vybudování technické infrastruktury v lokalitě Lose. Mimochodem, v rámci této stavby se do doby psaní těchto řádků již uskutečnilo celkem 17 kontrolních dnů za účasti jak vedení obce jako investora akce, tak i zhotovitele, technického dozoru investora a orgánů bezpečnosti a ochrany zdraví. Podmínky prodeje stavebních parcel budou zastupitelstvem obce projednány ještě před letošními prázdninami a vlastní prodej se předpokládá uskutečnit na podzim. V plném běhu je i další stavební akce v obci, a to vybudování vodovodu na bytovkách a jejich blízkém okolí. I v tomto případě stavba probíhá podle harmonogramu a je tak předpoklad jejího dokončení v souladu s uzavřenou smlouvou o dílo. Budování vodovodu je a bude prováděno opakovanými, ale nezbytnými odstávkami v zásobování pitnou vodou. Pozitivní je v tomto případě

pochopení veřejnosti k takovýmto krokům a také skutečnost, že obec na tuto akci získává dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje ve výši více jak 4 milionů korun. Dalšími stavebními akcemi, kde jsou již vybráni zhotovitelé a jejichž realizace započala v době čtení těchto řádků, popřípadě se tak stane v průběhu několika týdnů, jsou vybudování osvětlení tréninkového hřiště v rámci sportovního areálu, modernizace učeben Masarykovy základní školy, ale také vybudování zpevněné plochy pro kontejnery u hřbitova. Rovněž tak byla vyhlášena veřejná zakázka na výběr zhotovitele pro rekonstrukci místní komunikace Podloší. Předpokládaný termín realizace a dokončení stavby je do 15. listopadu letošního roku, ale skutečný termín zahájení se ještě bude odvíjet od zjištění, v jakém technickém stavu je kanalizace v místě stavby. Jedná se zejména o předpokládaný termín jejího dokončení do 15. listopadu. V opačném případě by bylo zahájení stavby odsunuto do jarních měsíců příštího roku. Každopádně se vedení obce hodlá vyhnout situaci, kdy by stavba, ať už z povětrnostních nebo i jiných důvodů, musela být přes zimu přerušena, se všemi možnými negativy. Další, neméně významnou investiční akcí v obci bude i rekonstrukce veřejného osvětlení.

Jarní období je pochopitelně provázáno i zvýšenými nároky na sečení trávy v obci. I proto mne stále více mrzí a zaráží, když se na jedné straně provozní zaměstnanci

obce snaží tohoto sečení zhostit se ctí, ale na straně druhé musí pravidelně uklízet např. zbytečný nepořádek okolo kontejnerů. O této situaci jsem psal i v předchozích číslech zpravodaje, ale stav je v podstatě stále stejný. Podobně je to i v případě autovraků. K jejich ponechání vlastnímu osudu skutečně obecní pozemky a veřejná prostranství neslouží.

S potěšením mohu konstatovat, že i v letošním roce proběhlo na vysoké úrovni setkání se zástupci partnerského města Nowy Dwór Gdański. Přijaté úpravy pro průběh tohoto setkání byly kvitovány ze strany našich přátel s povděkem a děti mohly strávit společně více času. Týden před touto návštěvou bylo rovněž uzavřeno memorandum o vzájemné spolupráci mezi naší obcí a městem Marcali z Maďarské republiky. O tom, že se jednalo o významnou událost v životě naší obce, svědčí i osobní přítomnost Jeho Excelence velvyslance Maďarska při podpisu tohoto memoranda.

Vážení spoluobčané,

doba prázdnin a dovolených je takřka za dveřmi. Nabídka sportovních, kulturních a dalších akcí bude v bližším i vzdálenějším okolí jistě bohatá. Někdo vyrazí trávit volné chvíle do zahraničí, někdo upřednostní tuzemsko, avšak nejdůležitější je šťastný návrat a načerpání dalších sil, třeba ve společnosti svých blízkých a přátel. K tomu Vám všem přeji mnoho osobní a rodinné pohody a pevné zdraví.

S úctou Petr Šmidrkal, starosta

Zastupitelstvo a rada obce Velká nad Veličkou

INFORMUJÍ

O závěrech ze 7. zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce pro volební období 2022–2026.

7. zasedání zastupitelstva obce se uskutečnilo v pondělí 25. března 2024. Přítomno bylo všech 15 zastupitelů, zvolených pro volební období 2022–2026. Zastupitelstvo projednalo a schválilo rozpočtové opatření č. 1, které zahrnuje přijetí neinvestiční dotace od obcí, pro které je zabezpečována přestupková agenda a dále je jeho součástí na straně výdajů částka 1,7 mil. Kč na demolici objektu č. p. 75 a související vybudování parkovacích míst tamtéž, snížení částky o 2 mil. Kč v případě stavební zakázky „Velká nad Veličkou – rozšíření vodovodu II. etapa“, a to na základě skutečně vysoutěžené ceny a dále o navýšení výdajů o 100 tis. Kč pro vybudování zpevněné plochy pro umístění zvonových kontejnerů u hřbitova a navýšení výdajů o 200 tis. Kč v rámci stavby „Změna užívání objektu zahrádky pohostinství na sklad“. Na vědomí bylo vzato rozpočtové opatření č. 8 z roku 2023, schválené radou obce, jehož obsahem bylo přijetí neinvestiční dotace prostřednictvím Jihomoravského kraje ve výši 20,4 tis. Kč na výdaje jednotky sboru dobrovolných hasičů. V majetkoprávní oblasti se jednalo o projednání a schválení koupě 30 pozemků, nebo částí pozemků od soukromých vlastníků, o prodej 5 obecních pozemků a přijmutí daru 2 pozemků. V případě koupě se jednalo zejména o pozemky nacházející se pod plánovanými cyklotrasami, místními komunikacemi či chodníky.

Zastupitelstvo obce projednalo a schválilo memorandum o spolupráci mezi obcí a maďarským městem Marcali. Dále také rozhodlo o pořízení změny č. 1 územního plánu Velká nad Veličkou a o jejím obsahu.

Rada obce projednala a schválila smlouvu o dílo s Urbanistickým střediskem Brno, spol. s r. o., týkající se vypracování změny č. 1 územního plánu, smlouvu o dílo se společností GaREP, spol. s r.o., a to z důvodu aktualizace programu rozvoje obce na další období. Projednána a schválena byla rovněž kupní smlouva se společností Aricoma Systems a.s. V tomto případě se jedná o centrální vybavení pracoviště stavebního úřadu výpočetní technikou. Rovněž byla radou obce projednána a schválena zadávací dokumentace na další stavební akce, a to na vybudování osvětlení tréninkového hřiště, vybudování zpevněné plochy pod zvonové kontejnery u hřbitova, ale také dokumentace související s veřejnými zakázkami k realizaci v Masarykově základní škole, p. o. Projednáno a uzavřeno bylo několik darovacích smluv, a to např. s Espediente, z.s., Ženským sborem Velká nad Veličkou, z.s., nadačním fondem Na kole dětem, nebo pořadatelem ultra-trailového závodu, zapsaným spolkem THK Strážnice a také se spolkem Bratrství Čechů a Slováků Javořina. Dále se jednalo o uzavření několika smluv se společností Galileo Corporation s.r.o., souvisejících s tvorbou a provozem webu kulturního domu, smluv o dílo s vybranými zhotoviteli pro výstavbu osvětlení tréninkového hřiště, zpevněné plochy pod kontejnery, nebo sta-

vební práce v rámci projektu „ZŠ Velká nad Veličkou – Zlepšení kvality a dostupnosti vzdělávání“ v Masarykově základní škole, p. o., zahrnující mimo jiné rekonstrukci učeben a kabinetů. Projednána a schválena byla smlouva o převodu vlastnictví s Hasičským záchranným sborem Jihomoravského kraje, kterou se rozšíří vozový park obcí zřizované jednotky požární ochrany JPO II, v tomto konkrétním případě o vozidlo Škoda Yeti. Významnou je i smlouva o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje ve výši 4,1 milionu Kč na vybudování II. etapy obecního vodovodu na bytovkách. Uzavřena byla rovněž dohoda o realizaci managementových opatření s Agenturou ochrany a přírody ČR. V majetkoprávní oblasti bylo projednáno a schváleno takřka 60 smluv o uzavření budoucí smlouvy o zřízení věcného břemene, souvisejících s připravovanou stavbou I. etapy obecního vodovodu směrem na Javorník. Do majetkoprávní oblasti patří i nájemní smlouva, na jejímž základě jsou v obci umístěny parcelboxy společnosti PPL CZ s.r.o.

O aktuálně probíhajících stavebních akcích a opravách.

V plném proudu je budování II. etapy obecního vodovodu a infrastruktury stavebních pozemků v lokalitě Lose. Dokončena byla přestavba zahrádky restauračního

zařízení vedle hasičské zbrojnice na sklad malé komunální techniky a bylo již zahájeno vybudování osvětlení tréninkového hřiště s umělým povrchem v rámci sportovního areálu. Aktuálně probíhá hodnocení nabídek na provedení rekonstrukce komunikace na Podlosí. Rovněž i v Masarykově základní škole budou letošní prázdniny provázeny čilým stavebním ruchem, jak již vyplývá z předchozího textu.

O kulturních a dalších akcích.

V plném proudu je příprava letošních Horňáckých slavností, které se uskuteční v tradičním červencovém termínu. Týden před jejich konáním budou mít opět cyklisté možnost zúčastnit se Karpatského pedálu, konkrétně v sobotu 13. 7. 2024.

Po Horňáckých slavnostech si na své přijdou běžci, pro které se připravuje další ročník Horňácké pětadvacítky. V době psaní těchto řádků již budou minulostí Den dětí s egyptskou výpravou a rovněž tak termínově přesunutě divadelní představení Na poslední chvíli. 22. 6. 2024 se uskuteční Svatojánská noc v komunitní zahradě, které bude o den dříve předcházet koncert skupiny Riccardo Staraj & Midnight Blues Band z Chorvatska.

DĚKUJÍ

Házenkářkám a jejich realizačnímu týmu za výbornou reprezentaci obce v první celostátní lize mladších dorostenek a dosažení celkového pátého místa v této soutěži. Tento úspěch byl podtr-

žen i jedinou porážkou mistrovského celku DHC Plzeň, kterou utrpěl právě ve Velké. Výborným umístěním je i celkově druhé místo v druhé lize mladších dorostenek Morava. Sboru dobrovolných hasičů za přípravu a průběh okresního kola hry Plamen, které se uskutečnilo ve dnech 11.–12. května 2024 ve sportovním areálu. Všem organizátorům kulturních, společenských a sportovních akcí, které se konaly v jarním období, zejména pak organizátorům a účinkujícím festivalů Děti a píseň Horňacka a Mladé Horňácko, organizátorům Zlaté ligy atletických přípravků a dalších akcí zaměřených na děti a mládež. Organizátorům a účastníkům akce Uklidme Velkou a všem těm z Vás, kterým není lhostejné, jak naše obec vypadá.

Obec má další partnerské město, tentokrát v Maďarsku

Ve dnech 19.–21. 4. 2024 do naší obce zavítala návštěva z města Marcali, v jejímž čele byl místostarosta města pan Balász Bereczk. Stalo se tak po předchozí domluvě v loňském srpnu, kdy delegace vedení naší obce a vedení města Marcali projednaly podmínky a možnosti navázání hlubší spolupráce. Jako vhodný termín byl vybrán po vzájemné dohodě víkend, spojený s konáním festivalu Mladé Hornácko 2024.

Vrcholem návštěvy pak byl podpis memoranda mezi obcí Velká nad Veličkou a městem Marcali, kterého se osobně zúčastnila Jeho Excelence velvyslanec Maďarska v České republice Dr. András Baranyi.

Po podpisu memoranda následovala společná návštěva delegací programu Mladého Hornácka a ve večerních hodinách návrat maďarské delegace zpět do vlasti.

V průběhu návštěvy navštívila delegace z Marcali nejen naši obec, ale také její bližší i vzdálenější okolí. Jednalo se tak např. o návštěvu nedalekého větrného mlýna v Kuželově, ale také o návštěvu státního hradu Buchlov, který měl v devatenáctém století významnou spojitost s uherskými dějinami. Velký ohlas měla rovněž návštěva ligového utkání první ligy mladších dorostenek, kdy házenou lze v Maďarsku považovat za národní sport.

Maďarské město Marcali je centrem okresu Marcali a nachází se cca 14 km jižně od Balatonu. Počtem svých obyvatel je přibližně srovnatelné s nedalekým Veselím nad Moravou. První písemná zmínka pochází tak jako v případě Velké nad Veličkou ze 13. století. Do současné doby mělo Marcali partnerská města v Německu, Rumunsku a Chorvatsku. V oblasti užší spolupráce se primárně nabízí kulturní a sportovní aktivity a další, zaměřené zejména na mládež.

Rozšíření mezinárodní spolupráce uvítali rovněž naši přátelé z partnerského Nowego Dworu Gdańskiego.

K navázání, jak všichni věříme, dlouhodobé spolupráce a podpisu memoranda mohlo dojít jen díky neocenitelné spolupráci a aktivitám pana Ing. Ladislava Lukáče, za což mu vedení obce ještě jednou i prostřednictvím zpravodaje děkuje.

Rada obce

MEMORANDUM

mezi obcí Velká nad Veličkou
v Jihomoravském kraji České republiky
a městem Marcali, Maďarská republika.

V úzké vazbě na rozvoj a prohlubování evropské integrace je rozšiřování přímých styků mezi státy, regiony, městy, obcemi a občany jednotlivých států. Z těchto důvodů se rozhodli představitelé obce Velká nad Veličkou v Jihomoravském kraji České republiky a představitelé města Marcali z Maďarské republiky podepsat memorandum o přípravě a uzavření vzájemné partnerské smlouvy, která umožní rozvoj spolupráce mezi samotnými obcí Velká nad Veličkou a městem Marcali, zájmovými organizacemi, spolky a subjekty působícími v ekonomické, kulturní, tělovýchovné, sportovní atd. oblasti.

Cílem této spolupráce je také vzájemná výměna zkušeností a v praxi osvědčených postupů při řízení municipalit mezi partnerskou obcí Velká nad Veličkou a partnerským městem Marcali.

V rámci spolupráce pomůžeme našim neziskovým organizacím, kulturním, uměleckým a sportovním spolkům ve vytváření společných přátelských kontaktů. Budeme nápomocni ve spolupráci vzdělávacím institucím. Obce budou ve svých domovinách jedna druhou vzájemně propagovat. V rámci partnerských vztahů budeme také podporovat vzájemné hospodářské příležitosti.

*Ing. Petr Šmidrkal, starosta
Bereck Balász, místostarosta*

Poděkování maďarského velvyslance

Velvyslanec Maďarska v Praze

Vážený pan Ing. Petr Šmidrkal
starosta obce Velká nad Veličkou
Praha, 23. dubna 2024

Vážený pane starosto,

rád bych Vám ještě jednou poděkoval za Vaše laskavé pozvání na neděli do Velké nad Veličkou. Bylo mi ctí, že jsem mohl být přítomen u podpisu memoranda, k čemuž Vám blahopřeji.

Těší mne, že jsem během své návštěvy měl možnost poznat Vaši obec a region Horňácko. Zvláště na mě zapůsobilo to, jak udržujete a zachováváte lidové slovácké tradice i se zapojením nejmladší generace.

Přeji Vám úspěšnou a plodnou spolupráci s městem Marcali, jež přispívá k prohlubování česko-maďarského přátelství.

S úctou András Baranyi

Setkání partnerských měst

Ve dnech 25.–28. dubna 2024 se ve Velké uskutečnila již tradiční návštěva z partnerského města Nowy Dwór Gdański. Spolu s početnou skupinou dětí ve věku 12–14 let přijela také osmičlenná delegace v čele se starostou – burmistrzem Jackem Michalskim.

Po jejich příjezdu ve čtvrtek v podvečerních hodinách proběhlo na hotelu Háj na Nové Lhotě, kde byli ubytováni, prvotní přivítání s dlouholetými přáteli, ale i seznámení s těmi, kteří do našeho regionu zavítali poprvé.

V pátek ráno byla delegace přijata na obecním úřadě ve Velké, které se vedle radních obce účastnili také pracovníci úřadu, kteří si vyměňovali zkušenosti s vedením podobných agend v obou institucích

pověřených státní správou. Delegace se v dopoledních hodinách přesunula do obce Strání (Květná), kde v soukromé sklárně pana Ladislava Breznického měla možnost si prohlédnout, ale i vyzkoušet ruční výrobu skla. V odpoledních hodinách byla pro polské přátele připravena prohlídka Muzea vesnice jihovýchodní Moravy – skanzenu ve Strážnici, kde si prohlédli celý areál lidových staveb a za pomoci tlumočnicka vyslechli působivý výklad. Po návratu do Velké byly ve sportovní hale předány ceny nejúspěšnějším sportovním kolektivům z NDG, Velké nad Veličkou ale i slovenské Myjavy. Ve večerních hodinách byl pro děti v sále kulturního domu připraven společenský večer. Delegace také měla možnost strávit společné chvíle se zastupiteli obce,

vedením a pedagogy velické školy a školky, ale i bývalým starostou Jiřím Pšurným, který stál u vzniku tohoto pevného partnerství obou měst.

V sobotu trávila polská delegace svůj čas v Leteckém muzeu v Kunovicích, Uher-ském Hradišti a Starém Městě. Večer proběhlo na hotelu Háj předávání pozorností v podobě triček s logem naší obce všem dětem z Polska, aby jim zůstala vzpomínka na mnohá přátelství, která během sportovních i společenských chvil byla navázána. Jak velické, tak polské děti nezávisle na sobě odpovídaly, jak si vzájemné setkání užily, vznikla nová kamarádství a těší se spolu na viděnou v říjnu letošního roku v Nowém Dwóru Gdańském.

Magdalena Maňáková

Třetí dubnový víkend se naši obcí opět rozezněly tradiční hornácké písničky a ulice prozářily barvy krojů. Uskutečnil se zde již 52. ročník dětského regionálního folklorního festivalu Mladé Horňácko, který pořádá obec Velká, Masarykova základní škola a programová rada festivalu složená z vedoucích jednotlivých dětských folklorních souborů regionu.

V pátek se ve velickém kulturním domě uskutečnil první ze série tří pořadů. Ten je pro děti i jejich vedoucí trochu generální zkouškou na velkém pódiu a pro mnohé maličké tanečníky a zpěváky také jejich prvním vystoupením před diváky. Těmi jsou v pátek jejich kamarádi z velické mateřské a základní školy, ale také žáci škol v Javorníku či Nové Lhoty. V sobotu hostí *Mladé Horňácko* Sokolovna v Lipově a v nedělním odpoledni se opět vrací pořad zpět do Velké. Mohlo by se zdát, že se opakuje stále totéž, ale není tomu tak. Některé soubory maličkých dětí účinkují jen na někte-

rých představeních, protože by bylo pro ně příliš složité učit se prostor jiného jeviště, jindy se zas mění věnování celého pořadu. Ten lipovský vzdal holt dlouholeté vedoucí *Lipovjánku* paní Renátě Galečkové, která zemřela po vážné nemoci na podzim loňského roku. Naopak pořad ve Velké byl gratulací primáši Martinu Hrbáčovi k jeho 85. narozeninám. Věřte ale, že sály všech tří představení jsou kompletně zaplněny, atmosféra se s jiným prostorem a složením publika mění, ale vždy je vynikající.

Letošní pořad byl tematicky zaměřen na střídání ročních období, ve kterých se prolínalo množství lidské práce s chvílemi obřadními, svátečními ale i všedními. Vše začalo na jaře, kdy děti vynesly symbol zimy – Morenu, přinesly *létečko* a soubor Javorníček předvedl vyhánění dobytka na první jarní pastvu. Přípravka *Lipovjánku* se věnovala obřadnímu čištění studánek, aby se měla zvířata i lidé kde chladnou vodou občerstvit, nejmenší děti z *Krahulíčku* z Kuželova předvedly velikonoční šlahačku na kuželovském mlýně a mladší děti z *Veličánku 2* si zahrály na zajíce. K již zaniklým výročním obyčejům patří obchůzky královniček a hry na krále na Svatodušní svátky.

Tento obyčej je zapsán na Suchově, a proto jej předvedly děti ze souboru *Suchovjánek*. Početná skupina dětí z Louky pak zavzpomínala na ruční kosení obilí, vázání dožínkových věnců a slavení odomáše za dobře odvedenou práci.

O tom, že se na podzim také verbovalo na vojnu, tak jak se o tom zpívá v písničce *Na tú svatú Katerinu, katerinskú nedělu* zazpíval a zatancoval soubor Lipovjánek. Říkává se, že: „Na svatého Martina, zima už nám začíná.“ Končí tím doba slavení hodů a děcka se z deštivého podzimu těší na pořádnou zimu. Příběh o svatém Mar-

tinovi, ale i o celém tomto období převedl soubor *Veličánek 1* pod vedením Jany Švrčkové a Magdaleny Maňákové. Na ně navázaly Vánoce a ztvárnění biblického příběhu o narození Krista v podání Veličánku 1 s vedoucími Irenou Mikeskovou a Martinou Kománkovou. Celoroční poutí završil soubor Krahulíček z Kuželova se slavením svátku svého Blažeje a Doroty. Děti ze souborů doprovázely cimbálové muziky Lipovjánku, Krahulíčku, CM Háj, ale také dvě skupiny dětských cimbálových muzik velické ZUŠ pod vedením Martina Slováka.

Novinkou pro Mladé Horňácko 2024 byla výstava dětských výtvarných prací na téma „Tradiční lidová kultura na Horňác-

ku“. Zapojily se do ní školy a školky ze všech obcí regionu a ve vstupních prostorách kulturního domu byly k vidění nádherné práce zobrazující kroje, ornamenty, stavby, ale i muzikanty a tanečníky. Přímo na festivalu účinkovalo přes 250 dětí, ale přes toto zapojení škol se blíže k tradičnímu folkloru dostalo daleko více dětí. Věřme, že okouzlení lidovou kulturou zůstane v jejich srdcích i nadále a ponесou si jej dále do života.

Magdalena Maňáková
Mnoho fotografií najdete na
<https://eu.zonerama.com/gajo/690964>

Kulturní dům

Zdravíme Vás z kulturního domu s akcemi, které už proběhly, ale i s těmi, které pro Vás připravujeme.

Na začátku března jste si mohli užít divadelní představení *Čarodějky v kuchyni*. Bylo to zábavné, odpočinkové představení. Paní Maruška Fojtíková z Blatnice si udělala čas a přijela na DPS s přednáškou o onemocněních srdce. Lenka Dosoudilová z Velké připravila keramické tvoření na téma *Květiny*. Děti si mohly užít filmový klub Mimišéf 2. Měsíc stále nekončil, ještě nás čekaly Velikonoce. Ve spolupráci s Irenou Mikeskovou a Jarkou Sládkovou se děti seznamovaly s tradicí *Vynášání Moreny a létečka* v pátek před smrtnou nedělí. Děti si vyrobily Moreny z rohlíků a kdo chtěl, zkusil ji utopit. Děti se také učily písničky a proč se tato tradice udržuje. V neděli jsme pak společně šli Morenu vynést a utopit, ať jde zima pryč. Po návratu do kulturního domu se zde konaly velikonoční dílničky pro veřejnost během akce *Ukličme si dům*, o tuto akci se zasloužila paní Jana Lipárová.

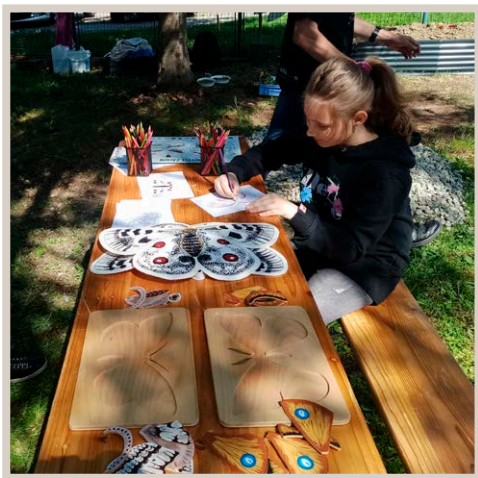

Během dílniček si veřejnost mohla vyrábět přáníčka, ozdoby, barvit vajíčka cibulí nebo zdobit velikonoční beránky. Díky šikovným ručičkám paní Martiny Slovákové se uskutečnilo jarní tvoření na DPS pro seniorky. Bylo to velmi příjemné setkání.

Na konci měsíce přišlo téměř 20 maminek na přednášku o vývoji řeči, kterou vedla logopedka paní Martina Peluchová z Tvarožné Lhoty. Maminky se od ní dozvěděly nejen o řečovém vývoji, ale odnesly si i praktické rady a typy jak pracovat doma se svými ratolestmi. Závěr měsíce pak patřil pěvecké přehlídce *Děti a píseň Hornáčka*. I letos děti doprovázela CM Petra Galečky. Celkem se soutěže zúčastnilo 19 dětí. Do poroty zasedlo 5 znalců hudby, kteří do postupového kola ve Veselí odeslali Sandru Sečkovou, Tomáše Buršíka a Jakuba Maňáka.

Již v lednu jste se mohli zúčastnit *Novoročního setkání*, kde se konala ochutnávka českých a ukrajinských jídel. Lidem se akce líbila a chtěli pokračování. Vymysleli jsme tedy akci s názvem *Krásněničko*. V úterý 26. března byla v zahradě Růženka připravena ochutnávka ukrajinských specialit, dobrovolníci uvařili guláš, upekli chleba... Kromě počasí se všechno vydařilo. Před sportovní halou byly vysázeny květiny pro krásnější okolí nás všech, krásně se nám povídalo při dobrém jídle a pití, děti se naučily vypalovat do dřeva a vyrobily dekorace do místní knihovny.

Během dubna jsme se zaměřili na úpravu interiéru a úklid v kulturním domě i ve sportovní hale. Říkali jsme si, že těch akcí bylo v březnu dost.

Na květen jsme připravili *Den matek*, který si letos maminky mohly užít při masáži, písničkách a míchaných nápojích. Druhou akcí byl *Koncert v trávě*. Tato akce má hlavní myšlenku v tom, že zde vystoupí „naše děti“. Program zahájili učitelé se svými žáky ze ZUŠ a slečna Terra se cvičením na šále. Představili se také zpěváci, kteří se zúčastnili akce *Děti a píseň Horňáčka*. Letos děti doprovázela CM Háj, v jejímž doprovodu jsme také mohli shlédnout pásmo dětí ze souboru Lúčánek. Než se připravila Musica Dolce Vita, kde jste mohli slyšet zvuky harfy i příčné flétny, představila se děvčátka z baletní přípravky a gym-

nasté, kteří začali trénovat až v dubnu. V zahradě Růženka připravila Martina Slováková nádherný fotokoutek, VIS Bílé Karpaty úžasný program o motýlech s výsadbou motýlího záhonu. Závěr odpoledne patřil módní přehlídce *Modrotiskové dílny*, která se konala v kulturním domě od února. Během celého odpoledne nabízeli své produkty prodejci z blízkého okolí. Ráda bych poděkovala všem, kdo se podíleli na přípravě této akce a věnovali svůj čas dětem a jejich přípravě na vystoupení. Poděkování patří i těm, kteří „nejsou vidět“, ale bez kterých by se žádná akce nemohla uskutečnit.

Během května jste se mohli přijít podívat na výstavu dětských prací s názvem *Voda kolem nás*. Děti se v kroužku Tvořílek, který je organizovaný v místní základní škole, seznámily například s manipulací s alobalem, malovaly stěrkou na okna nebo malými kladívky.

A co na závěr? No přece *Dětský den*. Letos jsme se vydali na Egyptskou výpravu. Počasí nám opět moc neprálo, ale vše jsme zvládli. Dobrovolníci připraveni s tematickými i poučnými úkoly se zapojili skvěle. Děti luštily, házely, stavěly, závodily a hrály si s pískem a světlem. Snad si všechny děti, možná i rodiče, odpoledne užily.

Několik pivovarů a vinařů představí svou nabídku včetně novinek. Stejně jako prodejci občerstvení, kde můžete ochutnat například Churros.

Těšíme se na návštěvníky letošních Hornáckých slavností, které se uskuteční v termínu 18.–21. 7.

*Kristýna Kouřilová
a kolektiv kulturního domu
Více na <https://www.obecvelka.cz/fotogalerie/>*

Říká se, že když jeden umí tamto a druhý zase to, dohromady udělají moc. Přesvědčte se, jak velká je to pravda v plejádě rukodělného umění a řemeslných výrobků především z našeho domova.

I v letošním roce se návštěvníci Hornáckých slavností mohou těšit na tradiční jarmak. Ten se uskuteční v sobotu během dne a v neděli dopoledne na velickém náměstí. Snad nám bude počasí přát a všichni si jarmak užijeme.

Své výrobky zde nabídnou prodejci tradičních i netradičních výrobků, občerstvení je samozřejmostí. V současné době je přihlášeno přes 180 prodejců, kteří Vám nabídnou své výrobky z keramiky, dřeva, proutí, šustí, bižuterie, květinové dekorace, kožesiny, svíčky a mnoho dalších nápaditých výtvorů.

Těšit se můžete na pestrou paletu cukroví, perníčků, medovníků i nejrůznějších sladkostí. Nakoupit můžete marmelády, mošty, sýry, výrobky z medu, bylinné produkty.

Co připravujeme dál?

Divadelní představení
Múdra stařečka Pagáča

Přednáška s lékárníci na téma
špatného spánku

Podzimní tvoření pro děti

Podzimní tvoření pro seniory

Odpolední setkání pro ženy
se cvičením a relaxací

A mnoho dalšího...

Více informací o uplynulých akcích, ale i o těch připravovaných najdete na webové stránce **www.kdvelka.cz** a na facebookovém profilu Kulturní dům Velká nad Veličkou.

Masarykova základní škola Velká nad Veličkou

PŘEHLED ČINNOSTÍ A AKTIVIT ŽÁKŮ

ZEMĚPISNÁ OLYMPIÁDA – OKRESNÍ KOLO

21. února 2024 proběhlo v Rohatci okresní kolo zeměpisné olympiády. Do okresního kola postupuje vždy vítěz školního kola v dané kategorii. V kategorii 6. tříd naši školu reprezentoval David Čajka. Z 23 soutěžících se umístil na 11. místě. V kategorii 8.–9. tříd naši školu reprezentoval Michal Mrkva. Z 23 soutěžících se umístil na 9. místě.

DĚJEPISNÁ OLYMPIÁDA – KRAJSKÉ KOLO

Krátce před přijímací zkouškou na střední školu složil náš žák Michal Mrkva i další těžkou zkoušku. V zápolení se stejně starými dětmi na poli historie získal v rámci Jihomoravského kraje nepopulární, ale pro nás velmi ceněné čtvrté místo. I v tak malém městečku, jako je to naše, se mohou vzdělávat budoucí géniové. Přejeme mu do dalšího života vše nejlepší a děkujeme za vzornou reprezentaci školy.

SDÍLENÍ 9. B

Dne 23. února jsme se vydali spolu se žáky 9. B na exkurzi do Veselí nad Moravou, abychom si prohlédli střední integrovanou školu. Během návštěvy měli žáci možnost praktického zkoušení jízdy na traktor, pájení stabilních prvků a výrobu vlastních blikáčů. Kromě toho se účastnili jízdy autem na simulátoru a seznámili se s programováním počítačů. Tato zážitková výuka přinesla žákům cenné praktické doved-

nosti a zároveň je inspirovala k dalšímu objevování možností ve světě technologií a řemesel.

WORKSHOP PÁJENÍ: KREATIVITA VE SPOJENÍ S DOVEDNOSTMI

Workshop pájení pro žáky 9. ročníku nabídl nezapomenutelný zážitek. Žáci se nejen učili pájet, ale také tvořili. Hlavní atrakcí byly desky spojů ve tvaru zvířat – sov, koček, psů, prasat a krav. S pečlivostí spojovali součástky a vytvářeli detailní modely. Inspiraci čerpali z kreativity svých spolužáků, sdíleli nápady a techniky. Po skončení workshopu opouštěli dílnu s vlastními unikátními zvířecími modely, které prokázaly nejen technické dovednosti, ale také umělecký talent žáků. Workshop pájení tak nejen rozvíjel technické schopnosti, ale i kreativitu a spolupráci mezi žáky.

PO STOPÁCH CÍSAŘE

V úterý druhého dubna jsme uskutečnili se žáky osmých tříd dějepisnou exkurzi do Slavkova, prohlédli jsme si barokně klasicistní zámek, srovnali si poznatky získané ve škole se skutečností. Druhou částí akce bylo bližší geografické poznávání okolností bitvy tří císařů. Pan průvodce nás zavedl na všechna tři památná návrší, odkud byla bitva řízena. Čekali jsme napínavou rekonstrukci bitvy, bohužel velmi větrné počasí, téměř vichřice, zabránilo kvalitnějšímu výkladu, který musel být doplněn až v autobuse. Překvapující pro děti

bylo, že v prostoru několika hektarů zahynulo u Slavkova téměř třicet tisíc vojáků. Pan průvodce ukončil exkurzi příhodně konstatováním, že každé válce se musí zabránit za všech okolností.

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

Žáci 4. ročníku se pravidelně zúčastňují výuky dopravní výchovy na DDM ve Veselí nad Moravou, kterou finančně podporuje BESIP. Teoretická část probíhá v učebně, součástí je i závěrečný test. Praktická část je vedena na dopravním hřišti, kde žáci předvádějí znalosti skutečných dopravních situací. Součástí je i jízda zručnosti. Každý účastník obdrží na památku průkaz cyklisty. Dětem se akce líbila, upevnily si a procvičily znalost řešení různých dopravních situací.

ZÁPIS DO 1. TŘÍDY

Zápis do 1. třídy probíhal v tradičním duchu. Žáci druhého stupně provedli budoucí prvňáčky pohádkovým lesem, kde musely děti plnit různé úkoly. Pro školní rok 2024/2025 tak bylo zapsáno celkem 27 nových prvňáčků.

SBĚR PETRKLÍČŮ

Každoročně pomáhají žáci 1. i 2. stupně se sběrem petrklíčů pro výrobu hornáckých čajů. I přes slabší úrodu se letos podařilo nasbírat necelých 30 kg květů petrklíčů.

ANGLIE

V termínu 29. 4. – 3. 5. 2024 se 47 žáků druhého stupně zúčastnilo výjezdu do Velké Británie. Cestu nám pomohla realizovat brněnská cestovní kancelář CK Scholare, která nám zajistila i průvodce, dopravu, program, ubytování a vstupy na jednotlivé atrakce. První den jsme strávili na cestě napříč Evropou, projeli jsme celou Českou republiku, Německo, Holandsko, Belgie a Francii. Do Velké Británie jsme se na druhý den v brzkých ranních hodinách dostali z Calais vlakem Eurotunel do Doveru. Naši řidiči pokračovali v jízdě a dopravili celou skupinu do přímořského města Brighton. Zde jsme navštívili Royal Pavilion, odpočinkové sídlo královské rodiny v indickém stylu, uvnitř zařízené ve stylu čínském. Následovala prohlídka Sea Life Centre se spoustou ryb a mořských živočichů. Zážitkem navíc nám bylo krmení želv. Večer jsme

se autobusem přemístili do města Hook, místa našeho ubytování. V hotelu už na nás čekali s tříchodovou večeří. Třetí den nás autobus odvezl do královského Windsoru a Etonu, kde se nachází škola, kterou navštěvovali členové královské rodiny a také děti 90 % ministerských předsedů. Ve Windsoru jsme měli možnost prohlédnout si okolí hradu a centrum města. Odpoledne nás řidiči převezli autobusem do natáčecích studií Warner Bros., místa natáčení serií Harryho Pottera. V rozlehlých halách plných expozic, zajímavých ukázek z filmů, převleků a všeho reálného, co se v Harry Potterovi událo, jsme strávili bezmála čtyři hodiny. V komplexu obchodu se suvenýry si každý vybral něco na památku. Čtvrtý den jsme se brzy ráno rozloučili v hotelu, který nám poskytl nejen výborné zázemí, ale i možnost ochutnat pravou anglickou kuchyni, a vydali se na cestu do Londýna. Prohlídku jsme zahájili procházkou části Londýna Greenwich, vyfotili se u nultého poledníku, prošli kolem Námořnické akademie a Královské hvězdárny a následně se nalodili na vodní autobus po Temži. Po půlhodině cesty jsme vystoupili na mole přímo v centru města a už pěšky se vydali k London Eye. Rozdělení na dvě skupiny jsme obsadili dvě kabinky, které nás vyvezly nad Londýn. Ze shora mohli obdivovat Big Ben, Buckingham Palace, Trafalgar Square, Downing Street, ministerské budovy a parky Londýna. Těmito místy jsme po sestupu z vyhlídkového kolotoče následně také pěšky prošli. Vodní autobus nás na konci dne dopravil zpět do zastávky Greenwich, kde už nás

čekal náš autobus a cesta domů do České republiky. Pátý den v pozdních večerních hodinách jsme dorazili zpět do Velké, plni zážitků a nezapomenutelných vzpomínek.

PASOVÁNÍ NA ČTENÁŘE KNIHOVNY

22. 5. 2024 navštívili žáci druhého ročníku knihovnu. Nejdříve každý přečetl úryvek z knihy. Protože všichni prokázali, že číst umí, tak mohli být pasováni na čtenáře. Pan starosta v převleku krále provedl pasování žáků. Potom budoucí návštěvníci knihovny dostali od pana ředitele průkazku čtenáře. Na závěr stvrdili svým podpisem, že budou dodržovat řád knihovny.

**PODĚKOVÁNÍ PATŘÍ VŠEM UČITELŮM,
KTERÍ SE PODÍLELI NA PŘÍPRAVĚ A ORGANICI TĚCHTO AKCÍ.**

OLYMPIJSKÝ VÍCEBOJ – OKRESNÍ KOLO – VELKÁ NAD VELIČKOU

Za přítomnosti olympijské medailistky Šárky Kašpárkové proběhlo 5. března okresní finále Olympijského víceboje. Této tradiční sportovní akce se letos zúčastnilo téměř sto šedesát sportujících dětí z šesti základních škol (Blatnice pod Svatým Antonínkem, Kuželov, Strážnice, Šardice, Velká nad Veličkou a Žarošice). Zasloužené vítězství a postup do krajského kola vybojoval tým žákyň a žáků MZŠ Velká nad Veličkou.

VELICKÁ LAŤKA

Již 24. ročník tradiční atletické soutěže žáků a žákyň základních škol z Horňácka, Veselska, Strážnicka a Ostrožska přinesl i letos velmi kvalitní sportovní výsledky. Mezi všemi výkony vyčnívaly dva překonané rekordy. V kategorii mladších dívek znamenala zápis do rekordních tabulek Karolína Zubíková (MZŠ Velká nad Veličkou, 148 cm) a u mladších chlapců to byl Pavel Labaj (ZŠ Školní Strážnice, 165 cm). Soutěž družstev ovládl tým ZŠ Dolní Bojanovice, druhou příčku obsadilo družstvo ZŠ Uherský Ostroh a bronzovou pozici získal kolektiv domácí základní školy. Soutěžilo 93 jednotlivců a 16 družstev. Všem závodníkům děkujeme za krásný sportovní zážitek.

PLAVÁNÍ – OKRESNÍ KOLO – RATÍŠKOVICE

Děvčata a chlapci naší základní školy vzorně reprezentovali na okresním kole

v Ratíškovicích, kde při plaveckých soutěžích dívky vybojovaly v nejmladší věkové kategorii pěkné třetí místo.

VOLEJBAL – OKRESNÍ KOLO

Dne 4. dubna proběhlo ve Velké nad Veličkou okresní kolo ve volejbale smíšených družstev kategorie IV. Turnaje se zúčastnilo 6 družstev. Systém soutěže byl zvolen každý s každým. Odehráno bylo tedy celkem 15 zápasů. Vítězem se stalo družstvo základní školy Blatnice pod Svatým Antonínkem. Naše volejbalové družstvo obsadilo druhé místo.

ŠTAFETOVÝ POHÁR – VNOROVY

Dne 16. dubna proběhlo okresní kolo ve štafetovém běhu ve Vnorovech. Závodů se účastnilo 16 žáků a žákyň z prvního stupně. Každý žák běžel štafetu na 100 a 200 metrů. Celkové hodnocení bylo na základě součtu časů všech štafet. Naše škola se umístila na pěkném 4. místě z počtu devíti základních škol. Konečné pořadí škol: 1. Vnorovy, 2. Hodonín U Červených domků, 3. Strážnice Školní, 4. Velká nad Veličkou, 5. Domanín, 6. Čejkovice, 7. Blatnice pod Sv. Antonínkem, 8. Rohatec, 9. Vracov.

McDONALD's CUP – OKRSKOVÉ KOLO – VESELÍ NAD MORAVOU

Ve středu 25. dubna proběhlo ve Veselí nad Moravou okrskové kolo fotbalového turnaje dětí prvního stupně (1. až 3. ročník). Náš tým po výborném výkonu obsadil druhé místo.

POHÁR ROZHLASU – OKRESNÍ KOLO – HODONÍN

K nejhodnotnějším sportovním výkonům atletického jara patří krásné druhé místo kolektivu starších děvčat, který se prosadil v těžké konkurenci deseti městských i vesnických sportovních týmů. Nejlepší výkony: 6. místo Nela Režňáková, 7. místo Adéla Janků (obě běh na 60 metrů – z 30 závodnic), 9. místo Barbora Krausová, 12. místo Hana Jandová (obě 800 m), 3. místo štafeta 4 x 60 m (z 18), 1. místo Karolína Zubíková (skok vysoký 154 cm), 6. místo Karolína Jagošová (skok vysoký 142 cm), 2. místo Karolína Zubíková (skok daleký 454 cm), 4. místo Karolína Jagošová (skok daleký 431 cm), 4. místo Nela Režňáková (vrh koulí 844 cm).

MEZINÁRODNÍ SPORTOVNÍ SETKÁNÍ

Koncem měsíce dubna naše škola uspořádala mezinárodní turnaj, na kterém s našimi reprezentanty soupeřily sportovní týmy partnerského města z Polska a Slovenska. Až po samostatných nájezdech jsme získali vítězství ve florbalovém turnaji dívek, druhým místem je pak úspěšně doplnil florbalový tým chlapců. Stříbrnou radost nám udělalo také fotbalové družstvo a sbírku medailí doplnil bronz z volejbalu. Podstatou však nebyly získané poháry, ale nově navázané přátelské kontakty.

MCDONALD'S CUP – OKRSKOVÉ KOLO – BLATNICE POD SVATÝM ANTONÍNEM

2. května se odehrálo v Blatnici pod Svatým Antonínkem okrskové kolo fotbalového turnaje dětí prvního stupně (4. a 5. ročník). Naši chlapci vybojovali 2. místo.

OKRESNÍ KOLO VE VYBÍJENÉ – HODONÍN

3. května se konalo okresní kolo ve vybíjené smíšených družstev na ZŠ OČOV v Hodoníně. Naš smíšený tým se ve svém výkonu zastavil těsně pod vrcholem a přivezl si domů stříbrné medaile.

MALÁ KOPANÁ – OKRESNÍ KOLO – VELKÁ NAD VELIČKOU

10. května jsme přivítali v našem krásném sportovním areálu šest nejlepších fotbalových kolektivů chlapců druhého stupně. Po velmi vyrovnaném průběhu celého turnaje se naši kluci probojovali až na zaslouženou třetí příčku.

SAZKA OLYMPIJSKÝ VÍCEBOJ – KRAJSKÉ KOLO – BRNO

Za účasti 15 nejlepších vesnických a městských škol proběhlo krajské kolo atletického víceboje. Do Brna na soutěž jelo celkem 15 žáků. Osm závodilo jak za jednotlivce,

tak v kategorii družstev. Členové družstva: Motyčka Ondřej, Miškeřík Šimon, Kadubec David, Mikeska Lukáš, Režňáková Nela, Krausová Barbora, Zubíková Karolína, Janďová Hana. Tým žáků a žáků MZŠ Velká nad Veličkou zaznamenal historický úspěch v této nelehké soutěži a obsadil krásné druhé místo. Jednotlivci: Nela Režňáková 1. místo, Karolína Zubíková 1. místo, Valentina Lachnitová 2. místo, Matěj Ďuračka 2. místo.

HORŇÁCKÝ ČTYŘBOJ – LIPOV

Žáci 1. stupně se zúčastnili 10. ročníku sportovní soutěže Hornácký čtyřboj v Lipově. Soutěžili ve dvou kategoriích – mladší (2. a 3. ročník) a starší (4. a 5. ročník) ve čtyřech disciplínách – běh 60 m, skok daleký, přehazovaná a štafeta. Za mladší družstvo v soutěži jednotlivců bodovali Jakub Mikeska (běh 2. místo, dálka 2. místo),

Sofie Zámečníková (běh 1. místo, dálka 1. místo), Nella Orságová (běh 3. místo, dálka 2. místo). Za starší družstvo se umístily Adéla Šťastná (běh 1. místo, dálka 3. místo) a Karolína Tkachenko (dálka 2. místo). Celkem jsme posbírali osm medailí. Mladší i starší tak obsadili 1. místo a v celkovém pořadí skončili první. Obhájili tak prvenství z loňského roku a odvezli si putovní pohár starosty obce.

CELKOVÉ VÍTĚZSTVÍ V ASOCIACI ŠKOLNÍCH SPORTOVNÍCH KLUBŮ OKRESU HODONÍN

Již po jedenácté v řadě se naši sportovci stali absolutním vítězem v bodování asociace školních sportovních klubů a získali tak titul nejlepší sportovní škola okresu Hodonín (41 soutěžících základních škol).

VŠEM SPORTOVCEM GRATULUJEME
A DĚKUJEME ZA VZORNOU REPREZENTACI.

František Frýdecký, ředitel školy

Koncertujeme...

Hra na hudební nástroj vyžaduje kromě talentu velkou píli a sebekázeň. Jsem rád, že tuto náročnou cestu zvládne každý školní rok mnoho našich žáků. Slavnostní zakončení prvního či druhého cyklu nastalo pro jedenáct našich žáků 29. května 2024. Na Absolventském koncertu měli posluchači možnost vyslechnout housle, cimbál, flétny, kytaru, kontrabas, klavír a také dvě komorní seskupení. Pěkné hudební výkony jsou jistě tou nejlepší odměnou nejen pro naše mladé muzikanty, ale také pro pedagogy, rodiče a prarodiče a další přátele. Jsem rád, že se naši absolventi věnují hudbě i poté, co opustí budovu naší školy a hrají v rozličných hudebních seskupeních.

Druhé pololetí školního roku je pro nás vždy nabitým obdobím. Každý měsíc pořádáme výběrovou besídku, účastnili jsme se několika kol soutěží pořádaných ministerstvem školství. Slyšet jste nás také mohli na

Mladém Hornácku, Jarním koncertě, Koncertě klavíristů, houslistů a kontrabasistů, Koncertě v trávě nebo na pěveckém koncertě ve Veselí nad Moravou. Do konce školního roku pro vás připravujeme ještě závěrečné besídky jednotlivých oborů, pro školy zase výchovné koncerty. O prázdninách se s námi jistě setkáte i na Hornáckých slavnostech. Posluchače pořadu Českého rozhlasu *Na pěknú notečku* snad potěšíme pořadem, který se věnuje hudebním skladatelům, kteří inspiraci v minulosti hledali na Hornácku.

Jsem potěšen, že se nám každoročně daří naplňovat kapacitu naší ZUŠ. Zájem dlouhodobě převyšuje naše kapacitní možnosti. Naše snaha počet žáků navýšit se neprotíná s dlouhodobým záměrem našeho zřizovatele (JMK), zůstáváme tedy i pro další období na počtu 120 žáků.

Petr Pavlinec, ředitel ZUŠ

Hornácké slavnosti

18. – 21. 7. 2024

Čtvrtek 18. 7.

» Budova Obecního úřadu ve Velké nad Veličkou

17:00 – vernisáž výstav
**VÝSTAVA KROJOVÝCH
SOUČÁSTEK VYROBENÝCH
OCENĚNÝMI VYŠÍVAČKAMI
Z HORNÁCKA**
Připravila Daniela Slovácová

**ČERNOBÍLÉ PUTOVÁNÍ PO
HORNÁCKU NA FOTOGRAFIÍCH
FRÁNI HUMLA**
Připravily Lenka Havlíková
a Magdalena Maňáková

**JAK SE ZKOUMALA NÁŘEČÍ
NEJEN NA HORNÁCKU**
Připravili Martina Ireinová
a Antonín Vrba

Pátek 19. 7.

» Muzeum Na Sťahlovém od studně v Javorníku

16:00 – vernisáž výstavy
BYLA VOJNA, BYLA...
Výstava k připomenutí 110 let
od vypuknutí 1. sv. války
Připravili Anna Zelinger
a Jan Halíček

» Válcový mlýn Antonína Nováka ve Velké

17:00 – vernisáž výstavy
**MALÍŘSKÁ VÝSTAVA VE MLÝNĚ
OTISK/MIŠKEŘÍK**
Připravili Lubomír Otisk
a Jiří Miškeřík

» Vrbecké muzeum v Hrubé Vrbce

18:00 – vernisáž výstav
**OBRAZY A RESTAURÁTORSKÉ PRÁCI
MARIE ŽAMPACHOVÉ**

**KROJOVANÝ PRŮVOD 2023
FOTOGRAFA ČTK VÁCLAVA ŠÁLKA**
Připravil Stanislav Prášek

» Hornácký stadion

19:30
**PÍSNOVÝ SVĚT HORNÁCKÉ
ZPĚVAČKY ANNY ŠAJDLEROVÉ**
Připravili Petr Mička a Zlata Potyková

20:30
**„TĚŠÍM SE POZNATI VÁS
I TANCE VAŠE...“**
Vzpomínka na L. Janáčka
a M. Zemana
Připravili Monika Frantová
a Petr Pavlínek

21:45
EJ, KAMARÁDI MOJÍ!
*Věnované radosti ze společného
zpívání a setkávání a spomínám
na starých kamarádů*
Připravil Hornácký mužský sbor
z Velké nad Veličkou

Sobota 20. 7.

» Velické náměstí

9:00
TRADIČNÍ JARMAK
Připravila Kristýna Kouřilová a kolektiv

» Budova Obecního úřadu ve Velké nad Veličkou

11:00
**UKÁZKA VÝROBY KROJOVÝCH
SOUČÁSTEK S HORNÁCKÝMI
VYŠÍVAČKAMI**
Připravily Marie Vachunová,
Renata Potěšilová, Šárka Hlahůlková
a Věra Častová

» Hornácké regionální centrum (HRC) Velká dům č. p. 406 (bývalý obchodní dům)

13:00
**HORNÁCKÝ ZPĚVÁK A PRIMÁŠ
JURA HUDEČEK (1924–2016)**
Poslechově vzpomínkový pořad
a komorní výstava fotografií
Jana Šilpocha (omezená kapacita)
Připravili Petr Mička a kolektiv HRC

» Velká dům č. p. 166

15:00
ZE ZEMI SEM NA SVĚT PRIŠĚL
Pořad věnovaný nedožitým
70. narozeninám Jarka Slováka
Připravili Martin Kuchyňka
a Antonín Vrba

17:00
SUPÍ ŠKREK
O největšího znalce hornáckých
sedláckých
Připravila HCM Libora Supa

» Hornácký stadion

19:00
**NA BOŽÍ NAROZENÍ O BLEŠÍ
PREKULENÍ**
Pořad dětských hornáckých souborů
Připravily Štěpánka Minksová
a Monika Sítková

20:45
MATÚŠOVO PUTOVÁNÍ
Pořad souborů, sborů a muzik
ze všech obcí Hornácka
Připravili Irena a Václav Mikeskovi

Po skončení programu bude
následovat **NOC S HUDCI**

Neděle 21. 7.

» Velické náměstí

9:00
TRADIČNÍ JARMAK
Připravila Kristýna Kouřilová
a kolektiv

» Kostel sv. Máří Magdalény

10:45
**SLAVNÁ MŠE SVATÁ –
PATROCINIUM**

» Velické náměstí

11:45
DECHOVÁ HUDBA LIPOVJANKA

» Větrný mlýn v Kuželově

14:00
**MÁ NÁS PÁMBU VŠELIJAKÝCH
ANEB TAM, KDE PÁMBU DAĽ,
MOSEĽ AJ VŽÍT**
Pořad věnovaný 30. výročí pořádání
Hornáckých slavností u kuželovského
větrného mlýna
Připravili Klára Kostelanská,
Kristýna Otoupalíková
a Lukáš Matula

V jednotlivých pořadech účinkují soubory, sbory,
cimbálové muziky, skupiny a sólisté z Hornácka
a podjavorinské oblasti. Pořadatelé Hornáckých
slavností si vyhrazují nárok na případnou
změnu programu.

Hlavní pořadatel: Obec Velká nad Veličkou.
Ve spolupráci s Programovou radou Hornáckých slavností.
Tato akce se koná i díky podpoře Jihočeského kraje a obcí Hornácka.

Mateřská škola

Jarní měsíce přinesly dětem v mateřské škole mnoho nových zážitků a dojmů. V dubnu jsme vyrazili na školní výlet na zámek Buchlovice, kde nás místní průvodkyně v dobovém kostýmu seznámila s historií zámku a s různými pověstmi, které se k němu vážou. Poté jsme si v Archeoskanzenu Modrá prohlédli rozmanité druhy rostlin a živočichů. Děti s nadšením pozorovaly v podvodním proskleném tunelu kolem plující malé i velké ryby. Výlet jsme zakončili poznáváním praturů, kde nás čekalo i milé překvapení v podobě nedávno narozeného mláděčka. Výlet se nám moc líbil a odnesli jsme si spoustu radostných vzpomínek.

V tomto měsíci jsme navštívili také divadelní představení s názvem *Truhlík a Truhlíčka*, které se konalo v Kulturním domě ve Velké nad Veličkou. Oba kouzelní skřítki děti naučili, jak je důležité pečovat o své zoubky.

24. 4. 2024 proběhl zápis předškoláků do Masarykovy základní školy ve Velké nad Veličkou. Děti se na něj nejen pilně připravovaly, ale byly si také školu před zápisem prohlédnout a podívat se, co všechno se nyníjší prvňáčci už naučili.

Konec měsíce s sebou přinesl svátek čarodějnic. Spolu s dětmi jsme na školní zahradě uspořádali čarodějnický rej. Děti se s pomocí paní učitelek z čarodějnické školky učily létat na koštěti, čarovat a míchat kouzelné lektvary. Po vykonání čarodějnických zkoušek jsme se vydali na velký průvod kolem základní školy. Čarodějnické dopoledne jsme završili výborným kotlíkovým gulášem, který nám naše paní kuchařky podávaly na školní zahradě.

Na začátku května uvítala paní ředitelka nové děti na zápisu do mateřské školy. Zájemců o předškolní vzdělávání byla spousta a každý si odnesl domů malý dárek na památku.

Další akce byla věnována maminkám, babičkám a tetám a oslavě jejich svátku. Děti na zahradě mateřské školy maminky přivítaly básničkami a poté jim v rytmech moderní hudby předvedly havajské a moderní tance, kluci zazářili ve scéně z „Pomády“

a tanci break dance. Nejednu maminku dojal i pohled na děti, které v páru tančily mazurku na pohádkovou píseň. Po vystoupení se přidaly i maminky a společně si s dětmi zatančily. Příjemnou atmosféru doplňovalo pohoštění, které na tuto akci maminky přinesly. I touto cestou všem maminkám patří velké DÍKY.

Také jsme byli pozváni na koncert místní základní umělecké školy. Děti si poslechny známé písně v podání žáků a své znalosti si mohly ověřit při poznávání hudebních nástrojů.

Na vítání občánků, které proběhlo 26. 5. 2024, děti spolu s paní učitelkou zazpívaly na počest nově narozených dětí v naší obci.

Díky příznivému počasí podnikáme s dětmi také výšlapy ke krmelci, do polí, kolem potoka a poznáváme krásy jarní přírody. Na zahradě mateřské školy si děti užívají hraní na pískovišti a jízdu na dopravní dráze na odrážedlech a vozídlech.

Den dětí jsme si užili přímo báječně. Čekala nás stezka na mysliveckou chatu, plná úkolů a překvapení. Ve školce si děti nejdříve pochutnaly na zmrzlině a pak se

vydaly na cestu. Na místě samotném jsme si společně uspořádali diskotéku, opekli špekáčky, snědli všechny dobroty a zadořádili si v okolní přírodě. Nejnáročnější byla cesta zpět do školy. Ale i tu všichni zvládli na jedničku.

Čeká nás ještě mnoho krásných akcí, například *Den otců* a slavnostní *Pasování předškoláků* na školáky na obecním úřadě.

Se školním rokem se spolu s rodiči rozloučíme na *Zahradní slavnosti*, které bude spojeno s přespáním předškoláků v budově MŠ.

Přejeme všem krásné letní prázdniny plné zážitků a pohody.

kolektiv mateřské školy

Uklid'me si dům

Vážení a milí příznivci akce Uklid'me si dům. Před mnoha lety vznikla myšlenka vytvořit událost se záměrem naučme se darovat, naučme se směnit, naučme se přijímat. To vše jednoduše, v místě, kde žijeme, a s co nejmenším dopadem na životní prostředí. S pomocí tehdejšího vedení kulturního domu ve Velké se to podařilo uskutečnit a posléze i nové vedení tuto akci podpořilo a mohla pokračovat. Za to jim patří mé poděkování. Rovněž tak patří poděkování všem dobrovolníkům, které věnovaly svůj čas a energii při nelehké práci, kterou uskutečnění akce vyžaduje. Velice si jich za to vážím, i za nově vzniklá přátelství. Také děkuji členům komise pro užití prostředí, již jsem členem. Podíleli se nemalou měrou.

Asi už tušíte z předešlých vět, že nastal čas změn. Především se změnilы podmínky, které byly třeba pro uskutečnění akce.

Jak osobní, tak celospolečenské. Akce byla vždy spojená s charitou. To znamenalo mít předem domluveno, kam dát všechny věci, které v místě konání zůstanou nerozebrány. Tato spolupráce však již není možná. Věci v současné době nepřijímá ani Charita na humanitární účely, ani organizace, které se zabývají tříděním a recyklací textilu. A to z důvodů kapacitních. Není tedy v mých silách pokračovat s akcí v takovém rozsahu. Možná vás někdy oslovím k malé sbírce pro již předem určené sociálně slabé osoby či rodiny. Ale to může i každý z vás. Věci k darování můžete také nabídnout na FB v místní skupině Daruj, půjčuj, směňuj, poptávej, kterou jsem založila již před lety. Je určena pro oblast Hornácka a blízkého okolí. Přeji vám všem hodně radosti z darování i při hledání nových cest, které povedou k navázání na tuto akci. Snad byla inspirací.

Jana Lipárová

Uklid'me Velkou

Děkujeme všem, kteří jste s námi 6. dubna uklízeli Velkou, i všem, kteří tuto akci jakkoli podpořili (zejména obecním zaměstnancům, Hornáckému šenku, Řeznictví a uzenářství Kružica a pekárně Řehák a spol.)! Sešli jsme se opět v hojném počtu a nasbírali téměř 800 kilogramů odpadu všeho druhu. Krásný počin v krásném slunečném a teplém jarním odpoledni.

Co dodat? Odpadu v přírodě ubývá, ale pořád tam je. Jedni lidé ho vytvářejí a jiní zase uklízají. Tohle člověka vede k zamyšlení nad tím, jak a proč se to vůbec děje. Pomohlo by méně konzumu a více odpovědnosti a přemýšlení v souvislostech?

Za komisi pro životní prostředí

Jana Lipárová

Foto na obálce

Májový nohejbalový turnaj

Dne 1. května se konal již tradiční „májový“ nohejbalový turnaj ve Velké nad Veličkou. Turnaj se pořádá od roku 2003, a proto tento rok to byl již 21 ročník. Turnaj se uskutečnil od 13 do 16 hodin za účasti 5 týmů. Týmy sehrály utkání systémem tzv. každý s každým, každý tým měl 3 hráče bez věkového omezení. V minulosti jsme turnaj hrávali venku na asfaltovém hřišti na bytovkách (za prodejnu COOP), nebo na „umělce“ v Javorníku. Tento rok jsme se přesunuli do sportovní haly ve Velké nad

Veličkou. Vítězem turnaje se stal tým s názvem „Nortoni“ (Kolaja, Štipčák, Machálek), druhé místo obsadil tým „Hornáci“ (Kohút, Rumíšek, Vařecha), třetí skončil tým „Velické Zvony“ (Lunda, Jagoš, Slezák). Závěrem bych chtěl poděkovat všem zúčastněným za skvělé sportovní nasazení, a zároveň bych pozval případné zájemce na příští ročník, který se bude konat v měsíci květnu 2025. Zváni jsou všichni, kteří mají zájem si zasportovat a rovnou se i skvěle pobavit.

Rostislav Machálek

Zlatá liga přípravek

Ve středu 22. 5. se na našem stadionu uskutečnil další díl série pro atletické přípravky s názvem *Zlatá liga přípravek*. Této ligy se účastní týmy z Brna, Břeclavi, Hodonína, Vnorov a dalších klubů. Každý klub pořádá i více závodů, nám se do Velké

napoprvé podařilo dostat jeden závod. Jsem rád, že přijel klub ze Vnorov a tak jsme mohli poměřit síly ve čtyřech disciplínách a to v běhu na 60 metrů, 300, nebo 600 m (dle věkové kategorie), hodu kriketovým míčkem a skoku do dálky. Za náš klub zá-

Počasí nám vyšlo krásné, i když dopoledne to ještě tak nevypadalo. Na závodech byl přítomen i krajský manažer atletiky pan Petr Flanderka, kterému se u nás moc líbilo a říkal, že stadion by nám mohlo závidět široké okolí. Tak si toho prosím vážme, že máme vytvořené tak krásné podmínky pro sport.

vodilo cca 40 dětí od 5 do 11 let. Když přičteme cca 30 dětí ze Vnorov, tak jsme měli krásný počet dětí, které se celé odpoledne snažily podávat ty nejlepší výkony. Na závody přijeli také rozhodčí z Brna, kteří měli profesionální časomíru, a tak některé děti si mohly poprvé vyzkoušet měřený běh.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem rodičům, kteří své děti doprovázejí na závodech, vozí je na tréninky, vytváří jim skvělé zázemí pro sport všeobecně. A velké poděkování patří všem, kteří pomáhali a dohlíželi na průběh závodu, ať už z řad rodičů, trenérů a známých a také předse-

dovi TJ Lukáši Pachlovi za pomoc při organizaci závodu, za komentování celého odpoledne a taky za finanční podporu celého atletického klubu. Nemuseli jsme řešit žádný problém, jak technický, tak zdravotní. A to je nejdůležitější. Budeme se opět těšit na další závody u nás na krásném stadionu ve Velké.

Za celý tým trenérů Dušan Macko

Házenkářské bilancování sezony

Velický házenkářský klub byl založen v roce 2006 a s trochou nadsázky lze říct, že letos už dosáhl plnoletosti. V současné době máme 70 členů, z toho je 55 aktivních hráček, krom několika málo výjimek jsou všechny v mládežnických kategoriích. V sezoně 2023/2024 jsme do soutěží nasadili čtyři družstva ve třech soutěžích: minižačky (přípravka), mladší žačky a dvě družstva mladších dorostenek. Začneme od těch nejmladších.

Tým minižaček vedou trenérky Monika Protić Kománková a Renata Motalová. Přestože už i tato věková kategorie má svoji krajskou soutěž, nehraje se zde o body, ani o žádný titul. Zde se výsledky zápasů nepočítají, důležitá je hra, soutěživost, fair-play, taky nějaká legrace a učení se správných herních návyků a pravidel házené. I když, už i jeden turnaj s „výsledky“ mají za sebou. Z toho prvního medaile nebyla, ale ten druhý stál za to. V Kunovicích na ITS cupu 2024 předvedly super jízdu a turnaj vyhrály. Také se zde setkaly se svými vzory, házenkářkami Veronikou Andrýskovou, Charlotte Cholevovou a legendární brankářkou Lenkou Černou. Mladým sportovcům zde fandila i rychlobruslařka Martina Sábliková.

Nesmíme zapomínat ani na kroužek házené pro ty úplně nejmenší. Funguje jednou týdně při základní škole a vede jej Lucie Weberová. Spíše než čistě na házenou je zaměřený na pohybový rozvoj dětí, házení si s míčem a sportovní hry.

Trenérkami mladších žaček jsou Veronika Režňáková a Anna Balážová. Družstvo

Minižacky

hraje Jihomoravskou ligu mladších žákyní a samozřejmě také jezdí na pohárové turnaje. V ligové soutěži, která se po podzimní části rozdělila na stříbrnou a zlatou skupinu, jsme hráli ve zlaté skupině. V základní části děvčata odehrála 14 zápasů a ve zlaté skupině pak dalších 20. Celkovým výsledkem je velmi pěkné 3. místo. O pohárových turnajích se nebudu ani rozepisovat, zpravodaj by totiž nestačil... Jen napíšu, že jich od září odehrály 11, s bilancí 4x první místo, 3x druhé, 1x třetí a 3x nepopulární 4. místo. Dva velké turnaje mladší žačky

Mladší žačky

uspořádaly i v domácí hale. Jako už tradičně, přijela k nám družstva z Čech i Slovenska a v obou případech se plně tři dny hrála pěkná házená. Pomyslnou třešničkou pak byly výsledky našeho týmu, který v této konkurenci dokázal vybojovat druhé a první místo.

Naší hlavní kategorií jsou dorostenky. Holky hrály hned dvě soutěže, druhou a první ligu mladšího dorostu. V obou případech jsou hlavními trenérkami Andrea Trýsková a Veronika Štipčáková, asistenty jsou Dušan Jagoš a Dagmar Lukšíková. Tým B, složený převážně z hráček ročníku 2009 a mladších, hrál 2. ligu mladších dorostenek – Morava. Tuto soutěž, po loňském vítězství a postupu do 1 ligy, hrály v podstatě starší žačky a konečné druhé místo je velkým úspěchem. Tabulku střelců 2. ligy ovládla naše Nela Režňáková, která v šestnácti zápasech nastřílela 188 branek. Většina hráček už nastoupila i do zápasů první ligy a příští rok to bude jejich hlavní soutěž. Tým A letos premiérově hrál 1. ligu mladších dorostenek. Je to vůbec první tým na Hornácku, který se dokázal probojovat do některé z nejvyšších soutěží v ČR. Do soutěže jsme šli s cílem hrát střed tabulky a sbírat zkušenosti na

příští sezónu. Umístění v lepší polovině a prohnat některého z favoritů bylo přáním a snem o velkém úspěchu. Nakonec se nám splnilo obojí. Holky během sezony podávaly vynikající výkony a nakonec jsou pátým nejlepším týmem mladších dorostenek v ČR. To už je něco. Taký se nám podařilo něco, co se nepodařilo nikomu jinému. Jako jediná jsme dokázaly sebrat body mistrovské Plzni, která jinak naprosto jednoznačně ovládla celou ligu. A v něčem jsme byli úplně nejlepší – vlastně jste to byli vy, fanoušci. Neuvěřitelná návštěvnost, fandění a bouřlivá divácká kulisa překvapovala všechny, kdo k nám přijeli. Na zápasy pravidelně chodilo okolo stovky diváků, někdy i více a to už je u mládežnické kategorie co říct.

Další kapitolou je reprezentace nejen obce, ale i Jihomoravského kraje a České republiky. Koncem června se bude v Jihočeském kraji konat Olympiáda dětí a mládeže, kde docela určitě na házenkářských palubovkách uvidíme i naše děvčata, která budou tvořit základ Jihomoravského týmu. Z té minulé olympiády už mají stříbrné medaile, tak jim budeme držet palce, ať to stříbro letos pozlatí. Reprezentační tým kadetek se připravuje na otevřené mistrovství Evropy „European Open“ ve Švédsku a přípravné kempy s národním týmem absolvovala i Adéla Janků. Jestli ji uvidíme i v konečné nominaci, na to si musíme počkat do konce června.

Mladší dorostenky

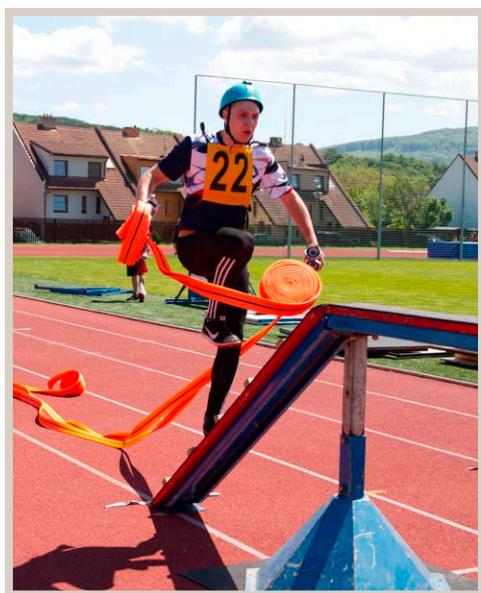
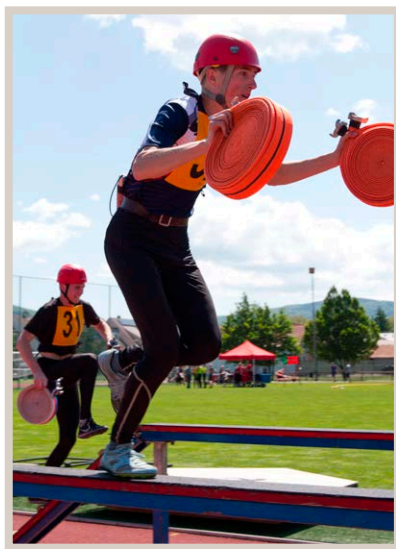
A ještě jednu věc musím zmínit. V poslední době se několikrát objevila myšlenka na založení ženského družstva. A ne jen tak ledajakého, téměř všechny hráčky by byly odchovankyně našeho klubu a se zkušenostmi z 1. ligy a i z nejvyšší soutěže, mezinárodní MOL ligy. Holky už spolu dokonce i několikrát trénovaly, ale... ženy ve Velké bohužel nebudou. Alespoň zatím. Toto rozhodnutí padlo docela nedávno, po opravdu pečlivém zvážení všech okolností. Navíc, některé se šly na jaře „rozehrát“ do prvoligových Kunovic a jde jim to náramně. Začínat znovu v nejnižší soutěži by pro ně prostě byla škoda. Některé další budou novou posilou našeho trenérského týmu.

Tak taková byla házenkářská sezóna 2023/2024. Trenérům i hráčkám děkujeme za perfektní práci a parádní reprezentaci klubu a naší obce. Už teď pomalu plánujeme další sezónu, ale na tu si musíme ještě pár měsíců počkat. Hráčky zatím zregenerují, naberou sil a už v první polovině prázdnin naskočí zase do tréninku. Tímto Vám všem děkujeme za podporu v uplynulé sezóně a těšíme se, na Vás od září v sezóně 2024/2025.

Za SKH Velká nad Veličkou Zdeněk Janků

Velická hala, okresní kolo hry Plamen, požárního sportu a pozvánka na soutěž TFA

Naplno se nám rozjela hasičská sportovní sezona a ve Velké už jsme si taky od začátku roku užili dvě velké hasičské sportovní akce. Tou první byla halová soutěž mladých hasičů Velická hala 2024. Tradičně velmi dobře obsazená soutěž letos přivítala více než 50 družstev: 5 družstev přípravek, 23 družstev mladších žáků a 26 družstev starších žáků. Ve svých kategoriích si nejlépe vedla přípravek a mladší žáci z Vracova, v kategorii starších žáků pak zvítězily Vnorovy. Domácí družstvo přípravek vybojovalo bronzovou medaili, mladší žáci skončili na 9. místě a starší žáci na 11. místě. Další, vlastně už také skoro tradiční akcí, bylo květnové okresní kolo hry Plamen pro dorost a okresní kolo požárního sportu. Víkendový kolotoč se na našem atletickém

stadionu rozjel sobotními závody mladých hasičů, nejlepší byla družstva mladších žáků z Vracova a starších ze Vnorov. Domácí družstva vybojovala 9. (mladší žáci) a 11. (starší žáci) místo. V neděli se pak na stejném místě představili dorostenci a dospělí, pro které se jednalo o postupovou soutěž. V kategorii dospělých zvítězila družstva z Mistrína, jehož muži i ženy naprosto jasně ovládli celou soutěž. Naše družstvo mužů skončilo na druhém místě. V kategorii dorostu zvítězili dorostenci z Mistrína a dorostenky ze Šardic. Tato družstva budou náš okres reprezentovat na krajské a následně pak možná i na republikové úrovni. V kategorii dorostu byla zařazena i soutěž jednotlivců v běhu na 60 m s překážkami. Zde jsme měli dva zástupce, kterými byli Adam Jež a Lucie Slováková.

Závěrem bychom Vás rádi pozvali na další hasičské akce. V neděli 30. 6. 2024 se od 10 hod. na velickém náměstí představí nejtvrdí hasiči na pátém ročníku soutěže Železný hasič Velká nad Veličkou. Soutěž se nám už trvale zabydlela v každoroční činnosti, jen termín se zatím bohužel nepodařilo ustálit a letos nás tato soutěž čeká na začátku prázdnin. Naopak další akce má svůj pravidelný termín už více než 20 let.

Je to soutěž v požárním útoku „Memoriál Pavla Tomčaly“ a „O pohár starosty obce“, která se koná pravidelně na konci prázdnin. Letošní termín je neděle 1. 9. 2024 se začátkem ve 13 hodin. V obou případech se sejdem na velickém náměstí.

Jste srdečně zváni.

Za velické hasiče Zdeněk Janků

Foto: Miroslav Lička

Připomínka k volnému pohybu psů

V prvním díle Velického zpravodaje jsem připomínala, co je známkou zodpovědného majitele psa. Nyní připomínám, co je povoleno ohledně pohybu psů ve veřejných dopravních prostředcích, honitbách, přilehlých CHKO a národních přírodních rezervacích.

Veřejné dopravní prostředky (vlak, autobusy apod.): Psy je možno přepravovat **za zlevněnou jízdenku pro psa** samostatně, pokud jsou opatřeni bezpečným a nasazeným náhubkem a na krátké šňůře. Zákaz přepravy na sedadle. Slepecký, asistenční pes nemusí být náhubkem vybaven. Cestující smí do vozidla se psem nastoupit pouze se **souhlasem řidiče!** Cestující nesmí umístit psa v **blízkosti dětského kočárku, vozíku pro invalidy, zavazadla jiného cestujícího. Pes nesmí být na obtíž ostatním cestujícím!**

Honitby: Pes v honitbě se smí pohybovat na vodítku, vždy pod vlivem majitele, psovoda či vůdce. Toto se vztahuje i na polní a lesní cesty v honitbě. Je zakázáno plašit zvěř nebo jinak záporně působit na život zvěře (např. neustálým voláním, hlasitými povely apod.). Za porušení hrozí pokuta.

Chráněné krajinné oblasti a národní přírodní rezervace: Zde je možné se pohybovat jen po vyznačených trasách, pes musí být vždy pod kontrolou a vlivem majitele, psovoda, vůdce. Pravidla pro pohyb upravují konkrétní CHKO a NPR. Za porušení hrozí pokuta.

Z uvedeného vyplývá, že míst, kde je možné mít psa zcela bez vodítka není mnoho. Jedním z nich, kde lze mít psa na volno jsou prostory pro výcvik psů, neboli cvičáky. V naší obci se nachází takové cvičiště s dlouholetou tradicí směrem na Javorník, za pilou, po levém břehu Veličky (pohledem po proudu). Vstup bez odborného doprovodu na překážky cvičiště je na vlastní nebezpečí, dodržuje se úklid exkrementů po svých psech. Rádi poradíme každému s přivoláním psa, s pohybem psa na vodítku i s výchovou psa, pořádně výcvikové akce a kurzy.

Za kynologický spolek Velká nad Veličkou

Žitka Ryšavá,

zájemci o trénink mě mohou

kontaktovat na tel. +420 605 582 110

Z historie výroby a distribuce alkoholu ve Velké

část 2

OBECNÍ HOSTINEC

Druhá nejstarší dochovaná listina, která se váže k historii Velké, pochází ze 17. 2. 1797 a císař František jí potvrdil možnost pořádat ve Velké 4 jarmarky a trhy týdenní. Jarmarky se měly konat v následujících dnech – úterý po Hromnicích, středu po Velikonocích, úterý po sv. Maří Magdaléně a v úterý po svátku Šimona a Judy. Před každým jarmakem se vždy konal také trh dobytčí.

S konáním trhů souvisela také koncese nálevní na trhovištích, kterou Velká obdržela 7. 4. 1888. Ještě dříve, a to 14. 6. 1869, získala Velká koncesi na právo nalévat oslazené lihoviny, rumy, rosolky, slivovice a likéry. Koncese byla obec oprávněná propachtovat (pronajmout) dle čl. VI. odst. 2 trhového řádu, který byl schválen vysokým c. k. místodržitelstvím dne 25. 1. 1887.

Prvním pachtýřem obecních nálevních koncesí byl židovský obchodník Adolf Grünfeld (nar. 1841). Právo bylo Adolfu Grünefeldovi propachtováno na období let 1888–1892. Pod pachtovní smlouvou je podepsán tehdejší starosta obce Tomáš Slovák. Pacht se týkal pouze práva nalévat v době konání trhů. Bylo ujednáno, že pokud se trh z nějakého důvodu nekonal, pachtovné se neplatilo. Pachtovné muselo být uhrazeno před konáním trhu. Nesouvisel s provozem obecního hostince.

Nejstarší zmínka o existenci hospody ve Velké je z roku 1756, kdy se dozvídáme o existenci panské hospody.

Původní obecní hostinec byl provozován v č. p. 216 (původního číslování), kde se nacházela také stará radnice městečka. U původního hostince se nacházely také četné stáje. V roce 1847 však při velkém požáru Velké vyhořel a již nebyl na tomto místě znovu obnoven (SOKA Hodonín, Kronika městečka Velká, kniha 1, str. 1).

Dalším doloženým nálevním pachtýřem na trhovištích byl žid Samuel Schiller. Tomu bylo také nabídnuto koncem roku 1898 převzít do nájmu nově vybudovaný obecní hostinec na č. p. 151, tento však odmítl, protože nesouhlasil s placením činžovní daně. Pacht nálevní tak dobrovolně ukončil. Samuel Schiller provozoval rovněž hostinec v domě č. p. 129 (v místech dnešního sídla společnosti CORA Bohemia s.r.o.).

Některé historické prameny hovoří o tom, že obecní hospodu ve Velké měl kolem roku 1892 po svém příchodu do Velké v pronájmu také Jura Hudeček (1862–1901). Stejný Jura Hudeček, který v roce 1895 provozoval hospodu na Národopisné výstavě v Praze v prostorách Čičmanského gazdovství. Z dochovaných oficiálních pramenů ovšem nelze tuto informaci potvrdit. Je možné, že ve Velké jako hostinský působil, ale na základě výše uvedeného se spíše jednalo o některý ze soukromých hostinců.

Po odmítnutí nájmu ze strany Samuela Schillera byl záměr pronajmout obecní hostinec znovu inzerován, z rozhodnutí obecního představenstva rovněž, například ve Slováckých novinách. Obecní předsta-

venstvo se současně snažilo získat také další koncese, které by umožňovaly provozovat hostinec jako zájezdní, kde je možné se i ubytovat, podávat pokrmy, čepovat pivo a teplé nápoje a také provozovat povolené karetní hry. Obci se to podařilo 5. 6. 1899, kdy získala koncesi umožňující nalévat pivo, a především koncesi ze dne 24. 8. 1899 opravňující nabízet služby přenocování cizích, nálevu vína, vyvařování a prodávání jídel, k podávání kávy, čaje, čokolády a jiných teplých nápojů a občerstvení a ku držení dovolených her v domě č. 151.

V té době již byl schválen novým pachtýřem obecního hostince František Geher. Pacht byl uzavřen na tři roky do konce roku

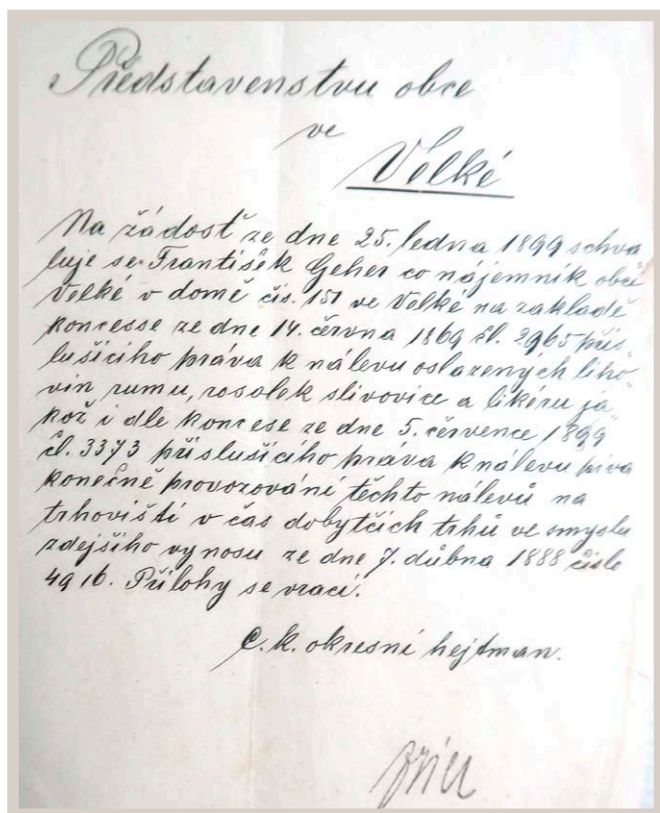
1901. Starostou, který podepsal smlouvu, byl v té době Jiří Pavlinec.

Od 1. 1. 1901 – 31. 12. 1901 měl obecní hostinec propachtovaný Jiří Tomčala (nar. 1872). Rodák z Velké, který zde žil se svou manželkou Kateřinou (nar. 1879) synem Martinem (nar. 1900).

Další dražba pachtu probíhala v roce 1901 a měla být na 6 let, tedy do konce roku 1907. Zúčastnili se jí následující zájemci: Bertold Herzog, pan Novák jako zástupce Záhlinického pivovaru, David Preiss, Jiří Tomčala, pan Vyskočil a Josef Pešek.

Pozoruhodná na této dražbě je zejména účast zástupce záhlinického pivovaru. Záhlinice jsou dnes okrajovou částí Hulína v kroměřížském okrese a na Hornácko to v té době bylo poměrně daleko. Rolnický akciový pivovar a sladovna byla v Záhlinicích založena teprve v roce 1895 a první pivo vyprodukovala v roce 1896.

Nabídky, které byly podány: Jiří Tomčala 400 K., Novák 440 K., Vyskočil 450 K., Preiss 480 K., Pešek 482 K. a Herzog 490 K. Bertold Herzog nakonec svou nabídku stáhl a došlo k ujednání představenstva obce se zástupcem záhlinického pivovaru, že tito by obecní hostinec do nájmu převzali za částku 490 K. Ale i tato jednání nakonec zkrachovala, protože se zástupci pivovaru nepodařilo uzavřít konečnou smlouvu.

Nakonec se nájemcem obecního hostince stal za částku 490 K. pan Jan Psík, který zde vydržel ale pouze rok a na konci roku 1902 již probíhala další dražba hostince.

Nájem měl tentokrát trvat do roku 1908. Dražby se tentokrát účastnili pan Bertol Herzog, David Preiss a zástupce přerovského pivovaru pana Josefa Šilhavého pan Kafka. Nejvyšší nabídku dal zástupce přerovského pivovaru p. Josefa Šilhavého ve výši 360 K.

Z roku 1906 pochází také inventární seznam obecního hostince, který nám umožňuje učinit si představu o vybavení takového hostince. V nálevně se nachází dvě dlouhé tabule a k nim náležející čtyři dlouhé lavice. Návěští o prodeji tabáku. Ve vedlejší místnosti hostinské dva čtverhranné stoly karetní, jeden žlutý a jeden zelený. Jedna podlouhlá tabule bílá, čtyři obyčejné židle, dvě dlouhé a dvě krátké lavice a jeden věšák. V kuchyni sporák stavený. Ve výčepu tlakostroj k vyčepávání piva i s příslušenstvím (majetek p. Šilhavého). Pult se třemi přítruhlíky a jednou přihrádkou, jeden věšák. Ve chlévě jeden hrant. Dále byla součástí obecního hostince kuželna s dlouhým stolem a dvěma lavicemi. Ledovna, která byla z jedné třetiny naplněna ledem. Železná kamna. Na nádvoří se nacházel dřevěný záchod.

V 1906 také dochází k opravám na budově obecního hostince.

Pivovar si samozřejmě na provozování hostince najímal zaměstnance. Informace máme dochované o následujících výčepnících. V roce 1907 byl výčepníkem schválen Jan Slovák a od března 1908 potom Ignác Novotný.

Koncem roku 1908 proběhla opět dražba pachtu obecního hostince, a to na obdo-

bí do konce roku 1914. Vítězem dražby se stal stávající výčepní obecního hostince Ignác Novotný s manželkou Apolonií za částku 380 K ročně. Ignác Novotný (nar. 1842) pocházel z Radomilova u Šumperka, a ve Velké žil se svou manželkou Apolonií (nar. 1872, původem z Tasova) a dětmi z předchozího manželství s Adolfem (nar. 1876), Františkou (nar. 1888) Františkem (nar. 1890), Karlem (nar. 1896) a Václavem (nar. 1898). Do Velké přichází v roce 1882. Cesty Ignáce Novotného vedly do Velké přes Hluk a Ostrožské předměstí Veselí nad Moravou, kde vždy provozoval hostinec s řeznictvím. Před nástupem do obecního hostince provozoval Ignác Novotný hostinskou činnost v domě č. 101.

Novotní v nájmu vydrželi jen krátce a v roce 1910 dostali z nájmu výpověď, a to jednak z důvodu pozdních úhrad nájemného a také kvůli svárlivému vedení rodinného života, které muselo být veřejně známo celé obci, protože lidé se hostinci začali vyhýbat. Ignác Novotný se této výpovědi bránil, ale nebylo mu to nic platné.

Vítězem další dražby se za částku 400 K ročně stal pan Josef Mlýnek s manželkou Kateřinou. Nájemcem obecního hostince se stal od 1. 1. 1911. Dne 23. 3. 1911 byl okresním úřadem schválen jako prodávač v obecní trafice a hostinci.

V roce 1911 však obecní hostinec vyhořel. Obec jej naštěstí měla dobře pojištěný, takže se ihned postavil na stejném místě nový. Stavba byla svěřena staviteli Josefu Doležalovi ze Strážnice. Cena stavby byla 23.000,- K. K obecnímu hostinci byly postaveny také 4 stáje. Část občanů proti stavbě protestovala a podala proti stavbě protest k zemskému výboru. Ten byl však zamítnut.

Ani tím však problémy s nájemci obecního hostince neustaly a od 1. 11. 1912 se dalším nájemcem obecního hostince stal pan Karel Zedníček, majitel Měšťanského pivovaru a sladovny v Uherském Hradišti. Jeho jménem pak výčepní činnost prováděl například Josef Scheitz.

V roce 1914 však dochází ke změně objektu obecního hostince. Obecní hostinec se stěhuje z č. p. 151 na č. p. 129, který obec koupila od vdovy po Samuelu Schillerovi. Nájemcem zůstává nadále pan Karel Zedníček. Po představenstvu obce Velké si vyžádal řadu úprav, které měly být v hostinci provedeny. Jednalo se například o rekonstrukci kuchyně, tak aby byla oddělena od místnosti hostinské a byl do ní zvýšen přívod světla. Měl se zrušit stávající obchod a o tyto prostory rozšířit místnosti hostince. Uzavřít prostor u výčepu, opravit záchody a vymalovat všechny prostory hostince. Požadavek rovněž zněl na umístění železných stolů na zahradu hostince, takže zde byla vlastně vybudována restaurační zahrádka.

Jedním z požadavků bylo rovněž, aby představenstvo obce nepovolilo v obci již další hostinské živnosti, kromě stávajících, které drželi p. Macenauer, p. Kotásek, p. Bendová a p. Schiller.

Zajímavé je, že po vypuknutí první světové války v roce 1914 slevilo obecní představenstvo na nájmu obecního hostince 50 % z částky nájmu.

Z historických dokumentů je zřejmé, že při přebírání hostince docházelo ke sporům o rozsah předávaného vybavení hostince, což pravděpodobně souviselo s prodloužením obce v uhrazení kupní ceny paní Schillerové, protože obec potřebnou částkou nedisponovala.

HOSTINEC NA Č. P. 101 (POHOSTINSTVÍ U LAJZŮ, U VERNERŮ)

Dům č. p. 101 (dříve č. p. 62) byl původně ve vlastnictví stolaře Matěje Bezručky (nar. 1818), který zde žil se svou ženou Františkou (nar. 1819). Tento svou stolárnu následně i s rodinou stěhuje na č. p. 82 (původní číslování č. p. 47) a dům prodává hostinskému a řezníkovi židovského původu Josefu Braunovi (nar. 1821), který pocházel z Uherského Ostrohu. Josef Braun zde provozuje hostinskou činnost již v roce 1869 a také současně se svým švagrem Davidem Grünfeldem provozuje obchod se smíšeným zbožím v dnes již neexistujícím domě č. p. 100 (dříve č. p. 61). V roce 1893 od něj dům kupuje hostinský a řezník Ignác Novotný (nar. 1842), původem z Radomilova u Šumperka. Ignác Novotný později dělá výčepního v obecním hostinci a krátce jej má i propachtovaný. V roce 1905 Ignáce Novotného na č. p. 101 nahrazuje rodina Václava Macenauera (nar. 1857). Václav Macenauer původně provozoval živnost v dnešní hospodě u Kotásků č. p. 280 (původně č. p. 170), kde jej nacházíme ještě v roce 1900. Hostinskou a obchodní činnost zde provozovali již jeho rodiče Jan (nar. 1827) a Rozálie Macenauerovi (nar. 1829) a to prokazatelně již v roce 1869. Václav Macenauer, původem ze Bzence, žije v domě č. p. 101 se svou ženou Martou, která pocházela z významné rodiny měšťana Jana Uhla ve Veselí nad Moravou. V domě rovněž žili jejich děti Jan (1885), Kamila (1891) a Štěpánka (1899). Marta Macenauerová v roce 1919 umírá na souchotiny a Václav Macenauer si pouze o pár měsíců později

bere za ženu Emílii Středovou (nar. 1885), vdovu z Olomouce, která je vrstevnicí jeho dětí.

Hostinec u Macenauerů sehrál důležitou roli při vzniku nového státu v roce 1918. Právě zde se totiž konala 29. října 1918 veřejná schůze, při které učitelé Klusák a Mazůrek informovali obyvatele Velké o zániku Rakouska-Uherska a vzniku nového státu.

Václav Macenauer v objektu v pozdějších letech má také vlastní výrobu sodovek. Živnost zde provozuje až do roku 1931, kdy

živnostenské oprávnění v tomto objektu získává Alois Verner. Ten provádí v roce 1932 rozsáhlou rekonstrukci objektu a vybudování prvního nadzemního patra. Alois Verner se stejně jako rod Kotásků věnuje nejen hostinské činnosti, ale svůj provoz rozšiřuje i o živnost řeznickou. Ve šlépějích svého otce pokračuje v dalších letech i syn Vladimír Verner.

Od roku 1952 se hostinec stává součástí Jednoty, lidového spotřebního družstva a nadále ji však provozuje rodina Vernerů.

Lukáš Pachl

Národopisná výstavka ve Velké 1894

Velkolepou „Národopisnou výstavku“, kterou zorganizovali ve Velké nad Veličkou tehdejší národopisci a nadšenci, si v letošním roce alespoň těmito řádky tak trochu připomeňme. Ta se uskutečnila již před 130 roky a to v roce 1894 a stala se jakousi generálkou pro účastníky slavné Národopisné výstavy československé, která byla pořádána o rok později v Praze (1895). Tuto první národopisnou výstavku ve Velké můžeme považovat za dávného předchůdce současných Horňáckých slavností.

Prvním podnětem, který ve větší míře upozornil na bohatství a krásu horňáckého folklóru a jeho zvláštnosti, bylo právě uspořádání této velké a náročné národopisné výstavy. Tu tehdy započalo ono postupné objevování Horňácka, jemuž v pozdější době vyjadřovaly svůj obdiv osobnosti české i světové kultury a vědy. Do 80. let předminulého století nebyla totiž tato oblast širší veřejnosti známa ani pod názvem Horňácko. Pojem Horňácko se ustálil až na sklonku 19. století. Kupř. bibliotekář olomoucké studijní knihovny Hanke z Hakenštejna zahrnoval oblast dnešního regionu do skupiny tzv. Zálesáků bydlících při uher-ské hranici. Poprvé pojem Horňácko užívá František Bartoš ve své sbírce nazvané Národní písně moravské nově nasbírané, vydané v r. 1889. František Bartoš o Velké věděl už od doby svého působení na piaristickém gymnáziu ve Strážnici. Tehdy se zajímal převážně o dialektologii a etnografii. Dá se říci, že při ustálení pojmu Horňácko sehrála v tomto ohledu zvláštní roli místní inteligence, hlavně učitelé působící

ve Velké a okolí, kteří si dobře uvědomovali důležitost sounáležitosti těchto obcí. Brzy po Bartošovi užívá názvu Horňácko také místní učitel, spisovatel Matouš Beňa ve svém příspěvku nazvaném *Slavnostní pokrmý a obřady moravských Horňáků*, uveřejněném v r. 1892 v Českém lidu. Svou roli tu taktéž sehráli i členové tzv. Suchovské republiky, zejména učitel Beňa a spisovatel Otakar Bystřina (Ferdinand Dostál), učitel Alois Fiala, právník František Ondrážka, Martin Zeman, bratři Uprkové, později Vladimír Klusák, Rudolf Kynčl aj. Nemalý vliv na zakořenění tohoto termínu mělo také vystupování horňáckých hudeckých, tanečních a pěveckých skupin mimo oblast Velicka, a to od doby proslulé Národopisné výstavy československé. Je nám známo, že právě krajinská národopisná slavnost z roku 1894 ve Velké byla prubířským kamenem pro zdařilé působení Horňáků právě na pražské výstavě. Jak už bylo vzpomenu-to, velký podíl na propagaci Horňácka a Velké měla místní inteligence a umělci působící v tomto kraji. Ti se často scházivali a rokovali ve Velké. Této střediskové obci byl tento úděl předurčen nejen výhodnou polohou, ale i tím, že ve Velké v minulosti vznikl víceméně samostatně hospodařící panský velkostatek (Magnisův) a mlýn, kolem něhož se v dávných dobách soustřeďoval společenský život. Navíc zde byl i kostel s farní školou i středisko výročních a týdenních trhů, což potvrzuje listina z roku 1797. I pravidelné jarmaky organizované každoročně při příležitosti Horňáckých slavností jsou jakousi pokračovatelkou těchto výro-

ních trhů. Ve Velké bylo tehdy poměrně více obchodů, celní a lesní úřad, lékařská, veterinární i poštovní služba. Na významu získala Velká i tím, že se po období protireformace nábožensky neuzavírala. Kromě katolického náboženství byla tu zastoupena i obě evangelická, což dovolovalo uzavírat později sňatky vzájemně i v okolních obcích a udržovat tak kontakt mezi obyvatelstvem. Přestože byla Velká ponejvíce v 17. a 18. stol. několikrát vypálena a zpusťována, svůj význam si mezi hornáckými obcemi uchovala a uchovává si jej i dnes.

Proto byla také Velká ze všech hornáckých obcí před 130 lety vybrána a pověřena organizováním první národopisné slavnosti v tomto kraji. A byl to počín opravdu dobrý.

Vlastní národopisné výstavě předcházela čilý „*ruch národopisný, panující po všech vlastech našich. Rozšířil se i na nejzazší kout Moravěnký – na Slovač zastrážnickou, kde jest městečko Velká jeho střediskem...*“ V Hodoňanu, který vyšel 20. května 1893, se dále uvádí, že místní inteligence utvořila tzv. Národopisný odbor pro Velkou a jeho okolí, jakož i sousední městečka slovenská, mezi která patřila předně Myjava a Vrbovce. Tento vzniklý odbor se již 6. května 1893 usnesl, že uspořádá národopisnou výstavku ve svém ohnisku, tj. ve Velké. Tomuto samostatnému usnesení předcházelo rokování, jehož se zúčastnila i slovenská delegace vedená dr. Klempou. Hornácká strana byla zastoupena učitelem Aloisem Fialou z Malé Vrbky, jenž promluvil o významu součinnosti slovácké inteligence. Hovořilo se i o významu chystané pražské národopisné výstavy a o nutnosti zakládat národopisné odbory po vlastech českých. O tom,

zda se má zříditi výstavka národopisná ve Velké a jaký význam by pro region měla, pohovořil Fr. Mašík, nadučitel z Javorníka. Jelikož se po plodné diskusi dospělo k názoru, že by bylo potřebné národopisnou výstavku zorganizovat, byl onoho 6. května 1893 okamžitě ustanoven výstavní výbor. Předsedou byl zvolen důstojný pan farář P. Pýrek z Nové Lhoty, místopředsedou p. poslanec Josef Pavlica z Hroznové Lhoty, jednatelem p. učitel Alois Fiala, pokladníkem Jan Rumíšek, rolník z Velké.

Předsedou tzv. zábavního výboru byl zvolen absolvent pražské varhanické školy p. Martin Zeman. Členy tohoto výboru se stali: Fr. Mašík – nadučitel, Julius Boháč – nadučitel, Ant. Vorel – učitel a dr. V. Hloužek. Všichni přítomní pánové ze Slovenska byli jmenováni čestnými jednatelem.

Na zábavním výboru spočívala veškerá tíha programu samostatné Národopisné výstavy ve Velké. Během jednoho roku tento výbor, vedený Veličanem Martinem Zemanem, sestavil a připravil pořady, které byly pak po celé tři dny ve Velké předváděny. Na pořadech uskutečněných před sto třiceti lety ve Velké se mimo Zemana a jeho spolupracovníků podíleli i místní občané – hornáčtí hudci, zpěváci, tanečníci, lidové vyšívačky, malářečky, lidoví řemeslníci... Tance, hry, zpěvy, soutěže hudců a zpěváků i verbířů se prolínaly s ukázkami života lidu, a to jak na velickém náměstí, v uličkách městečka, pod májem, v hospodách, v domácnostech, ale též i kostelích při bohoslužbách.

Sled pořadů, které probíhaly během Národopisné výstavy ve Velké před sto třiceti lety, zachytil ve velické školní kronice nadučitel Karel Klusák:

SOBOTA 21. července 1894

1. Stavění máje, 2. Nábožné zpěvy děvčat u sochy Svatých, 3. Zpěvy šohajů pod okny a po ulicích

NEDĚLE 22. července – dopoledne

1. Zpěvy literáků v kostele, 2. Prohlídky chalup a vůbec hospodářského náčiní, 3. Zaměstnání mužů a žen v zimě, 4. Slovácká kuchyně, 5. Malování vajících, 6. Výroba slivovice a režné, 7. Průmysl domácí, 8. Výstava věcí domácích

NEDĚLE 22. července – odpoledne

1. Průvod fašankářů, 2. Tanec do skoku u máje, 3. Sedlácká (tanec), 4. Slovácká svatba a zvaní na svatbu, b) průvod pro nevěstu, c) odvádění nevěsty, d) průvod na zdvaky, e) zápas hudeců, f) odnášení výslužky, 5. Starosvětská, 6. Průvod seců, 7. Návrat ze žatvy, 8. Vezení duchen nevěstínych, 9. Průvod úvodnic, 10. Vodění krále

P ř e s t á v k a

11. Večeře svatební, 12. Večeře muzikantská, 13. Tanec jatelinka a hrášek, 14. Zpěvy galánů

PONDĚLÍ 23. července – velkolepý výlet do Filipova údolí. I ve Filipově údolí byl předváděn pestrý hudební, pěvecký a zábavný program, jehož účastníci z obou stran hranice projevovali touhu po vzájemnosti.

Tehdejší samotná výstavka byla dobře organizačně i programově připravena, a proto mohl nadučitel Karel Klusák v závěru zápisu hodnotit tuto akci slovy: „Vše mi směry sjížděli se do Velké hosté z blízka i dálky, ze Slovenska, Čech i Moravy. Po Velké vlály prapory, městečko bylo čistě vybí-

leno, v chalupách se vařilo a čilý ruch panoval všude, kam jen oko pohlédlo. Představen tu byl skutečný obraz celého života lidu od mládeže do stáří při nejdůležitějších momentech jak při práci, tak při veselých i vážných událostech života. Slavnost zdařila se neobyčejně skvěle za nádherného počasí a jasu slunečního. Z osobností, které do Velké zavítaly, sluší se jmenovati: zemské poslance Josefa Pavlicu a Josefa Štancle, ředitele Národního divadla v Praze Fr. Adolfa Šubrtu, spisovatele Viléma Mrštíka, školního radu Františka Bartoše, profesory Mareše a Křiváka...“

Národopisná výstavka ve Velké tak předem připravovala aktéry na Národopisnou výstavu československou do Prahy, které se mimo hudecké Trnovy kapely zúčastnily i školní děti a řada dospělých tanečníků a zpěváků z Velké a Malé Vrbky. Pozoruhodností účastníků pražské výstavy byl fakt, že si tu své ano při originální svatbě řekli 20. 8. a 21. 8. 1895 Anna Mičková s Jiřím Zemanem a Eva Srubjanová s Martinem Miškeříkem z Velké. Post svatebního družby obstaral spisovatel Jan Herben a svatebními svědky tehdy byli předseda výstavy hrabě Lažanský a prorektor výstavy Čeněk Gregor. A právě na těchto skutečných svatbách mohli Pražané vidět všechny zvykoslovné prvky, které se na Hornácku při svatebním obřadu a veselí zachovaly.

Vraťme se však ještě k roku 1894. Podle dobových zpráv byla velická národopisná výstavka z roku 1894 jednou z nejúspěšnějších, a to pro svou originalitu a živost. Krajinská výstavka uskutečněná před 130 lety ve Velké byla tedy významná z několika důvodů:

1. Otevřela bránu mnoha významným českým i světovým osobnostem, které pak Velkou a Hornácko navštěvovaly. Někteří zde pobývali i tvořili nebo regionu později věnovali svou tvorbu.

2. Připomeňme si alespoň jména J. Koudelky, M. Jiránek, K. Minář, J. Čumpe-
lík, A. Kalvoda, V. Pernica, Fr. Cundrla,
Al. Černý (*malíři*), L. Janáček, V. Novák,
Fr. Bartoš, A. Hába, J. B. Foester, Jar. Křič-
ka (*hudební skladatelé a sběratelé písní*),
bratři Mrštíkové, J. Herben, J. Mahen,
Ot. Bystřina, M. Beňa, M. Pujmanová,
R. Svobodová, J. Holeček, H. Jelínek,
Z. Zguriška, Fr. Táborský, Fr. Halas, Jar.
Seifert, Moj. Hanuš, J. Uher, Vl. Úlehla
(*spisovatelé a vědci*), Ervín Raupp (*německý
fotograf*), Paul Hogart (*anglický malíř
a grafik*), William Ritter (*švýcarský výtvar-
ný kritik*), August Rodin (*francouzský so-
chař*), J. K. Kopalin (*ruský režisér*) atd.

3. Umožnila místním umělcům a vzdě-
lancům navázat bližší kontakt s kulturním
a vědeckým světem. Z hornáckých motivů
vyšli a svým dílem rodný kraj proslavili
malíři Cyril a Jura Mandelovi, Karel Sup,
Miroslav Sylla a Svatava Syllová-Beňová
i bratři Joža a Franta Uprkové, k Hornácku
inklinoval i Antoš Frolka a Karel Benedík,
regionální spisovatelé Rudof Kynčl, Du-
šan Hudeček, Běta Turečková-Čambalová,
Karel Klusák, sběratel lidových písní Mar-
tin Zeman, hudebníci jako kupř. Vladimír
Klusák, Jožena Kubík, Jožka Pešek, Martin
Miškeřík, Pavel Trn, Jan Norek, Jaromír
Miškeřík, Martin Hrbáč a jiní. V návaznos-
ti k započatému dílu nadšenců z roku 1894
svým vědeckým bádáním nejen rozvíjejí,
ale zejména po generace uchovávají lidové

tradice, zvyky a obyčeje etnografové Josef
Tomeš, Zdenka Jelínková, Dušan Holý
a Luboš Holý i další obětaví národopisci.
Své vědomosti rodnému kraji věnovali vy-
sokoškolští profesori Josef Maňák, Bed-
řich Čerešňák, František Kašpárek, Karel
Klusák i jiní publicisté.

4. Vyburcovala k zájmu o Hornácko
mnohé výše uváděné umělce a badatele.
Kupř. J. Klvaňa tak dokončil objev Hor-
nácka po stránce hmotné kultury anebo
prof. dr. Vladimír Úlehla věnoval Hornác-
ku knihu *Živá píseň* a film *Mizející svět*,
hudební skladatel Vítězslav Novák pak Slo-
váckou suitu, Otakar Bystřina Súchovskou
republiku, Matouš Beňa *Děti Slovácka*, Joža
Uprka, Karel Sup, Cyril Mandel a ostatní
malíři své nezapomenutelné obrazy, sou-
časní vědečtí autoři monografií Hornácko,
Lipov, Slovácko apod.

5. Položila základy pro uchovávání lido-
vých tradic, zvyků a obyčejů, takže může-
me i dnes říci, že Hornácko je doposud ži-
vou studnicí folklóru, o čemž svědčí nejen
bohatá současná národopisná činnost ve
Velké a celém Hornácku, ale i zájem řady
institucí, předně rozhlasu i televize, etno-
grafů i jiných ústavů čerpat z těchto zdrojů
a zachytit co nejvíce z dosud živých tradic
tohoto kraje.

Všichni ti, kteří se před těmi 130 lety
podíleli na organizování a realizaci Náro-
dopisné výstavky ve Velké, by měli radost,
že jejich myšlenky, sny a přání v současné
době dotvářejí mnozí nadšenci a milovníci
lidového umění Hornácka.

PhDr. Antonín Mička

**MTB
ZÁVOD**

**15.
ročník**

**KARPATSKÝ
“PEDÁL”**

Sobota 2024

**START
10.30**

13.7.

**info/registrace
www.maniapedals.cz**

Tratě: dospělí **25 / 50 km**
děti **9 / 4 km**

VELKÁ NAD VELIČKOU

START

➔ **NÁMĚSTÍ OBCE**

➔ **HORŇÁCKÝ STADION**

**POŘADATEL
MTB závodu**

**SPOLUPOŘADATEL
obec
Velká nad Veličkou**

Facka tentokrát za dvě stě tisíc

Rudolf Hrušínský v roli ředitele ve filmu „Obecná škola“ v rámci bezpečnostní prevence vyzývá žáky slovy: „Neolizujte železné zábradlí. Neolizujte ani namrzlé kliky dveří.“ Vše marno. Někteří žáci si po této výzvě museli vyzkoušet utrpení na vlastním jazyku.

A já rovněž opakovaně vyzývám: „Netlučte své soky v hádce uzavřenou dlaní.“ A už vůbec ne na čelist. Ta je totiž opravdu velmi zranitelná. Stačí jedna dobře mířená a hned máte ve věci pusu přeraženou nadvakrát. A ono to bolí a dlouho se to hojí. A náročně se to opravuje. A inflace se projevuje jak v ceně úkonů zdravotních pojišťoven, tak i na bodovém ohodnocení výše odškodnění.

Každý den vidíme v televizi desítky „hrdinů“, kteří se po kritickém zásahu zvedají a víceméně nepoškození se vrhají znovu do boje. Média nám nabízejí pokřivený obraz doby a (ne)zranitelnosti lidského těla. Realita je jinde.

Přichází doba léta, akcí, festivalů, popíjení a omladina vyrazí do světa. Splašené hormony, alkohol a touha „ukázat se“. Nějaké to pošťuchování, ukazování svalů a rvačky. Taky to někdy nedopadne dobře a frajer někomu přerazí čelist. Pak se puberták přišourá za rodiči a starejte se. A tatínek

s maminkou se starají. Synek se sice tváří jak „Milius Neviňátko“, ale důkazní situace je neúprosná. Těžké následky ublížení na zdraví jsou jen na straně poškozeného. Na konci řízení je odsuzující rozsudek, úhrada nákladů léčení poškozeného, úhrada bolestného a dalších škod, úhrada nákladů na advokáty poškozeného i za právní zastoupení odsouzeného. Se vším všudy až 200.000 Kč. A to byla jedna jediná rána. Mohlo být hůř. Rodiče to zaplatí a můžou přemýšlet, jestli udělali ve výchově chybu.

Ředitel Rudolf Hrušínský ve shora uvedeném filmu, rovněž říká: „Rodiče, kteří chtějí vidět Idiota, nechť přijdou do ředitelny.“ V případech, že si dovolíte připomenout před prázdninami potomkům pravidla slušného vychování a následně ve tváři své „ratolesti“ zaznamenáte, že si myslí, že také vidí idiota, doporučuji včas reagovat a důkladně potomka proškolit o následcích ublížení na zdraví.

Uzavření pojistky „Na blbost“ obvykle nechrání před vznikem odpovědnosti za škodu z úmyslného trestného činu.

*Mgr. Evžen Morávek,
advokát ve Velké nad Veličkou
Tel. 776 88 44 48*

Informace Redakce zpravodaje uvítá vaše příspěvky nebo návrhy – co vás zajímá, co chcete vědět nebo sdělit občanům. Své připomínky, návrhy či sdělení můžete posílat mailem na adresu zpravodajvelka@centrum.cz nebo poštou na adresu: Kulturní komise, Obecní úřad, 696 74 Velká nad Veličkou. Uzávěrka příštího čísla je **31. srpna 2024**.

Zpravodaj obce Velká nad Veličkou 151, IČO 00285447, název zpravodaje: Velický zpravodaj (vychází 4x ročně), vydání červen 2024, ev. číslo periodického tisku: MK ČR E 21709, zpravodaj vydává obec Velká nad Veličkou. Redakční rada: L. Slováková, L. Mikáš, F. Šalé. Kontakt: zpravodajvelka@centrum.cz. Sazba a tisk: Nakladatelství Albert Boskovice.

OBECNÍ ÚŘAD

151

Účastníci akce Uklidme Velkou – 6. dubna.

*Sportovní setkání základní školy s hosty
z Polska a ze Slovenska na konci dubna.*